

M
V
R
D
V

Geleide groei

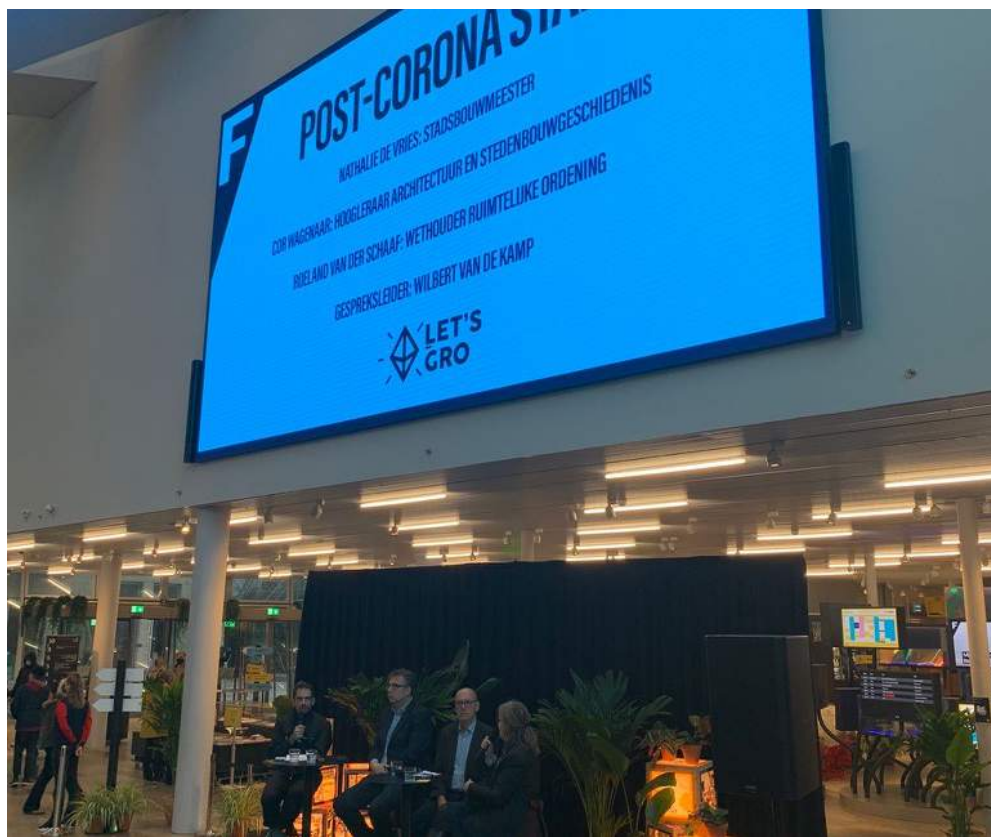
Kader voor de doorontwikkeling van
de binnenstad van Groningen

STADSBOUWMEESTER

2021-2022-2023

Bedankt GRAS!

De rode draad in de afgelopen 3 jaren:

1. Samenhangen in gebieds- en gebouwontwikkeling
2. Goed opdrachtgeverschap
3. Gebruik ontwerpkracht en ontwerpend onderzoek

Vertrekpunt: The Next City 2018

o.a. Verdichting en transformatie, gebiedsgewijze ontwikkeling, cultuurhistorie, supervisors, vergroting binnenstad

Levende kaart: Groningen

Een toekomstige basiskaart van stadsontwikkeling met ruimtelijke ontwikkelingen en beleidsvisies.

LEGENDA

NATUUR

- Natura 2000 en NNN
- Aandachtsgebieden versterken groen
- Aantrekkelijke en diverse parken
- Diepenring
- Bossen

MOBILITEIT

- P+R Parkeerterreinen
- Hoofdfietsnetwerk - bestaande verbinding
- Hoofdfietsnetwerk - doorfietsroute
- Hoofdfietsnetwerk - Nieuwe of verbeterde verbindingen
- Toekomstige OV - Lelylijn
- OV structuur - HOV Schaalsprong (Tramlijn)
- OV structuur - Nieuw betrouwbaar en snel
- OV structuur - Trein station
- OV structuur - Stad rail
- OV structuur - Stad OV Bus
- Ring, A7, A28, Provinciale wegen
- Aanrijroutes binnenstad
- Landelijk weg en verbindingswegen (60 en 50 km/u)
- Buurtstraat (30 km/u)
- Belevingsplekken (<30 km/u)
- Verbindingswegen buiten bebouwde kom (80 km/u)

ENERGIE

- Zonneweides - gerealiseerd
- Zonneweides - voorkeurslocaties
- TenneT Assets Hoogspanning - bliksemraad
- TenneT Assets Hoogspanning - hoogspanning station

ONTWIKKELING

- Nieuwe Ontwikkelingsvelden

van Groningen. Van links naar rechts: Philip Broeksma (GL), Manouska Molema (GL), Kirsten de Wrede (PvdD), burgemeester Ijntje (GL), Carine Bloemhoff (PvdA), Rik van Nijenhuis (PvdA), Inge Jongman (CU), Eelco Eikenaar (SP). FOTO DEBORAH ROFFEL

Aandacht voor (buiten-) wijken

De bestaande (buiten-) wijken zijn een verborgen potentieel voor groei

Hier komt Karakter.
29 karakteristieke parkwoningen
met stadse signatuur.

Aanmelden voor Karakter kan
via www.groenewei-meerstad.nl

het stadse
KARAKTER
in groenewei

DURA VERMEER stad this pandomo

De HELD krijgt een centrum

Scholenbouwprojecten worden voorafgegaan door ontwerp onderzoek

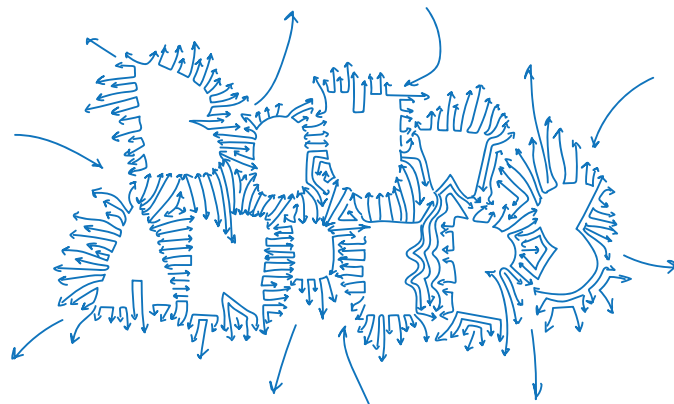
Nieuws
Groningen investeert wederom fors in de kwaliteit van schoolgebouwen

Nieuws
Bouw Peter Petersenschool voltooid

Nieuws
Extra lokale Montessori feestelijk

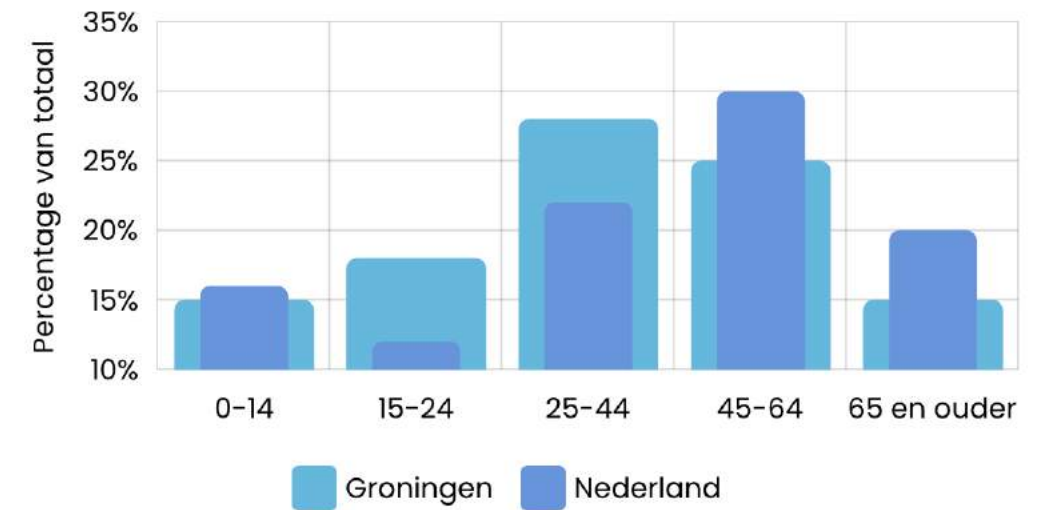

MANIFESTATIE BOUW ANDERS 2021-23

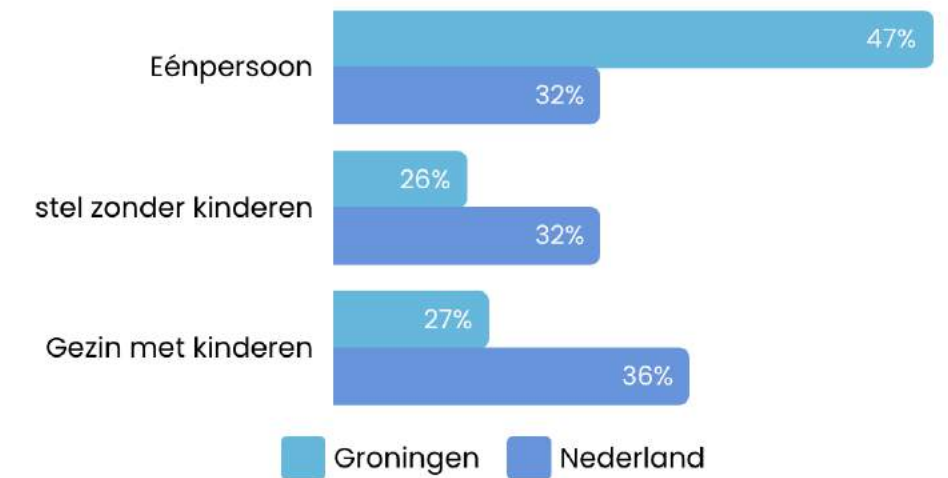
Leeftijden Groningen

In de onderstaande grafiek zie je de verdeling van leeftijden in Groningen vergeleken met de rest van Nederland.

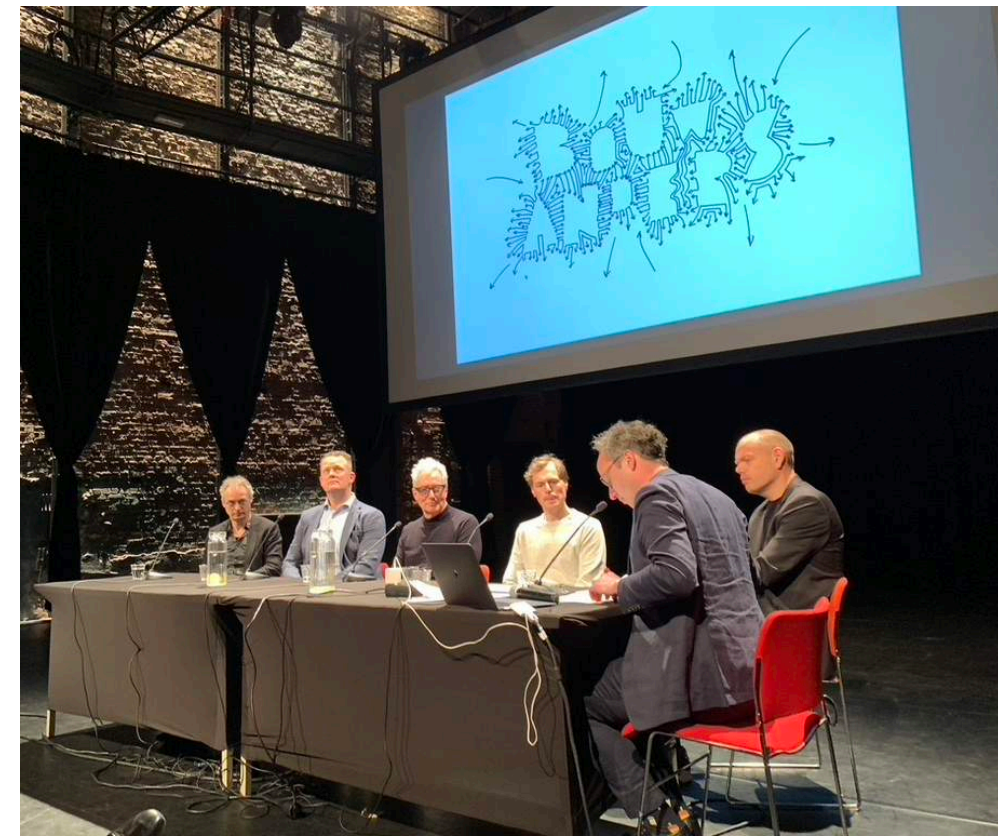

Gezinsamenstelling Groningen

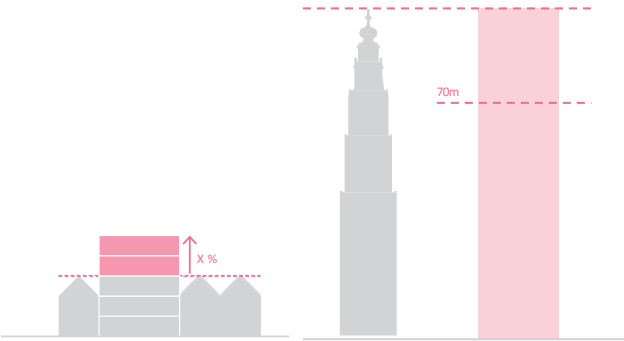
In Groningen wonen relatief weinig gezinnen met kinderen vergeleken met de rest van Nederland.

BRON: HUISPEDIA 15-08-23

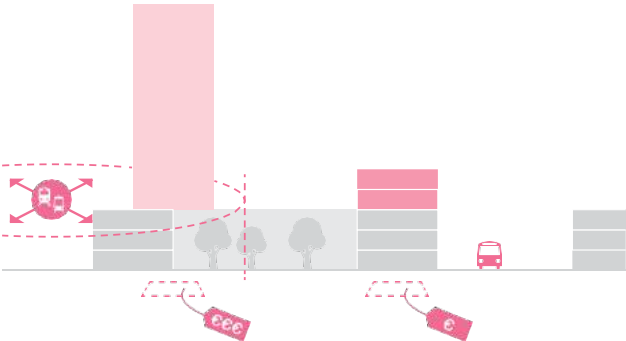
Hoger bouwen in Groningen

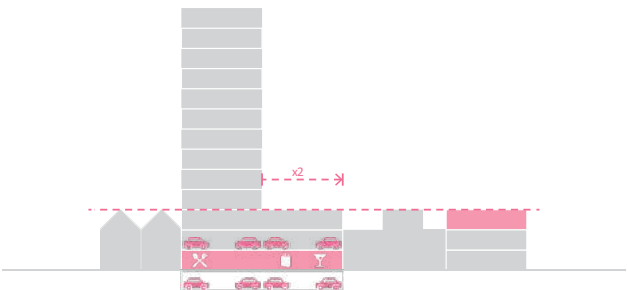
Wat is hoogbouw in Groningen?

Waarom hoogbouw/hoger bouwen in Groningen?

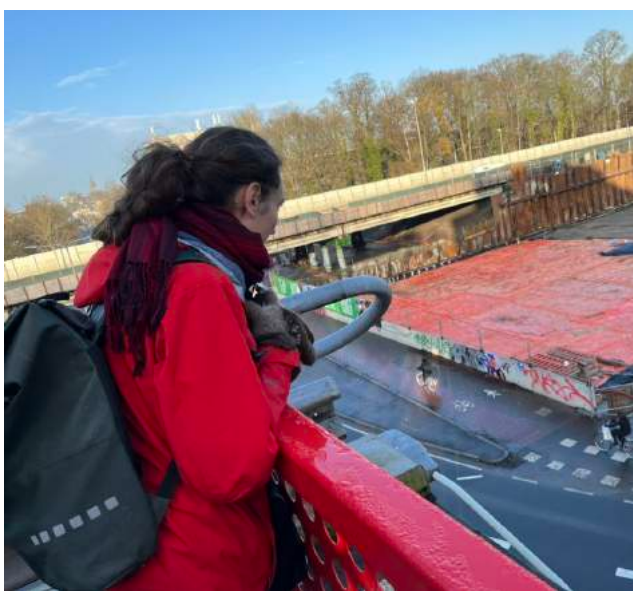
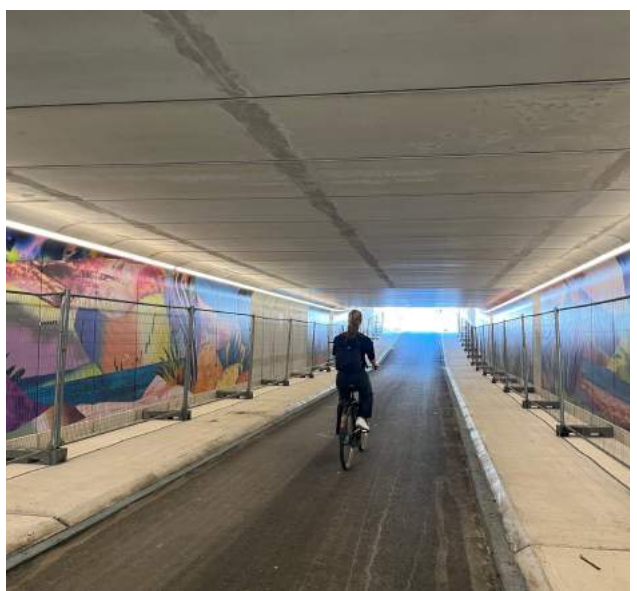
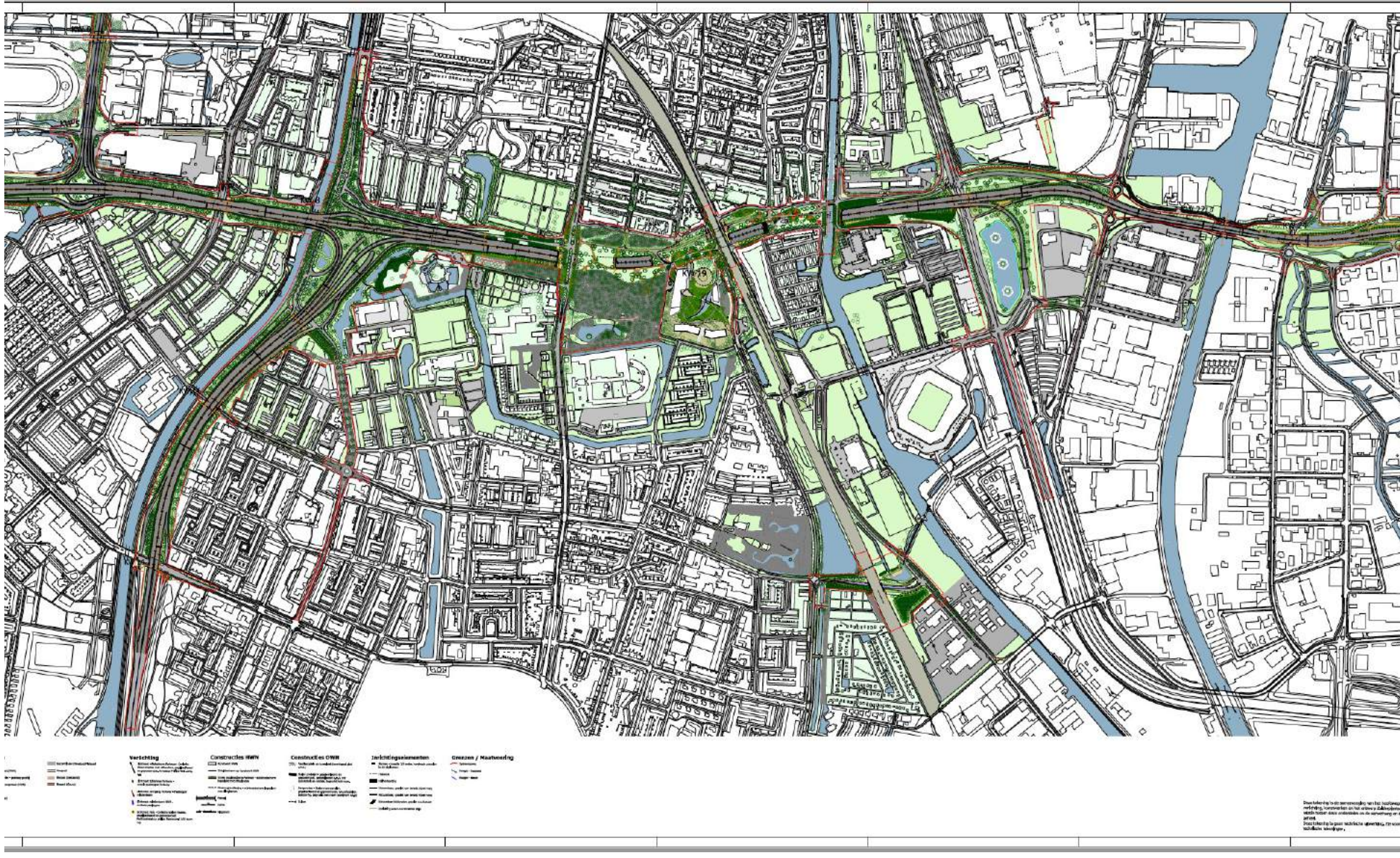
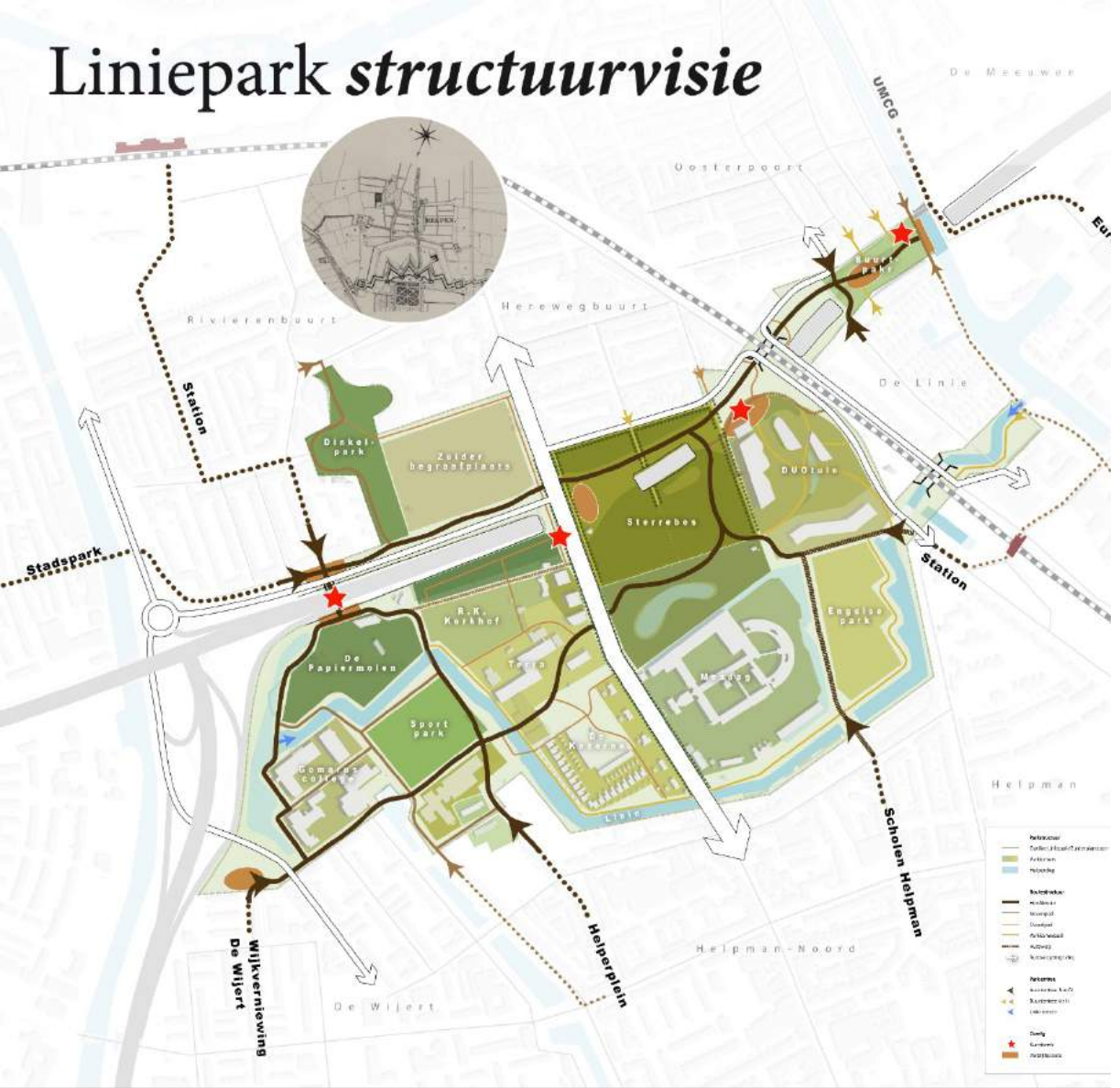
Waar willen we hoogbouw/hoger bouwen in Groningen?

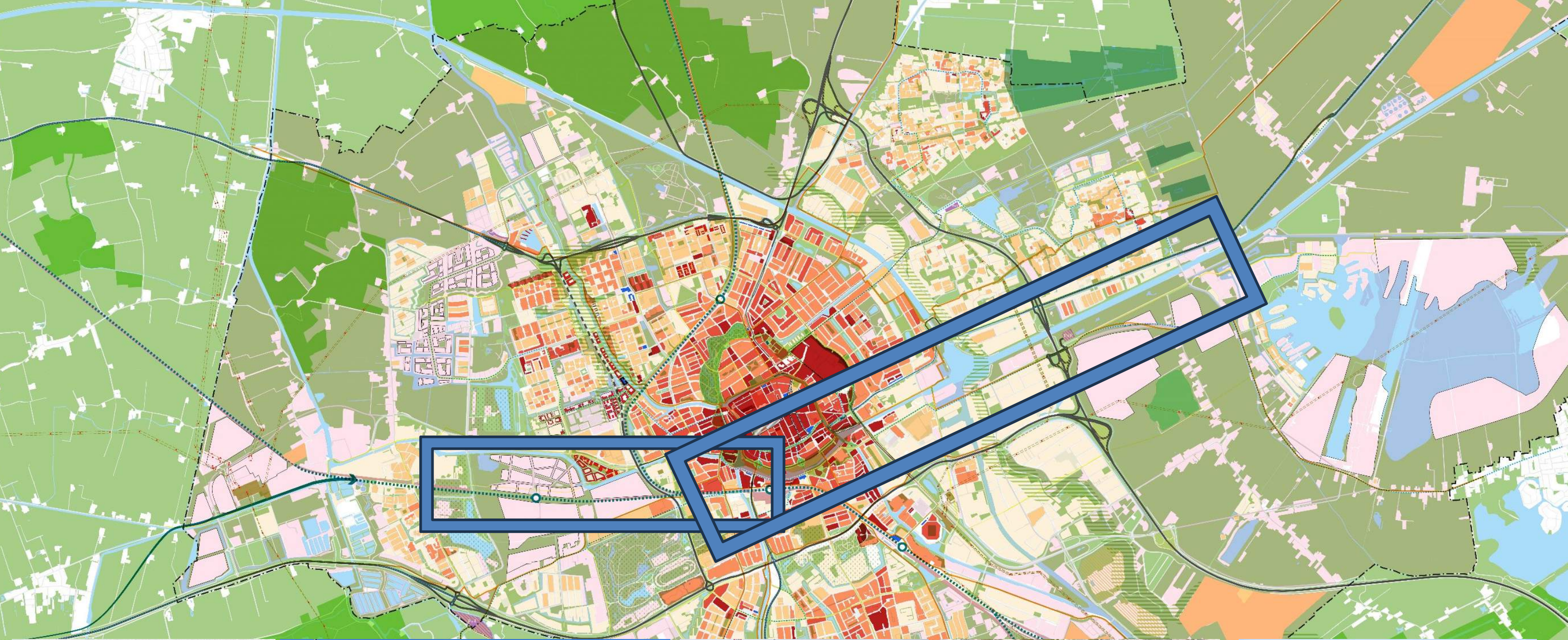

Hoe willen we hoogbouw/hoger bouwen in Groningen?

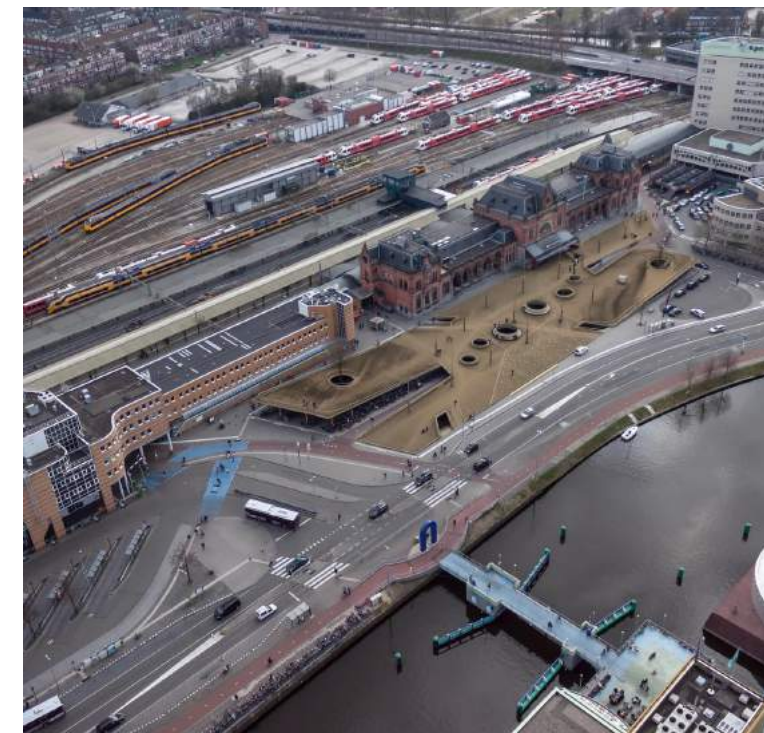

Liniepark *structuurvisie*

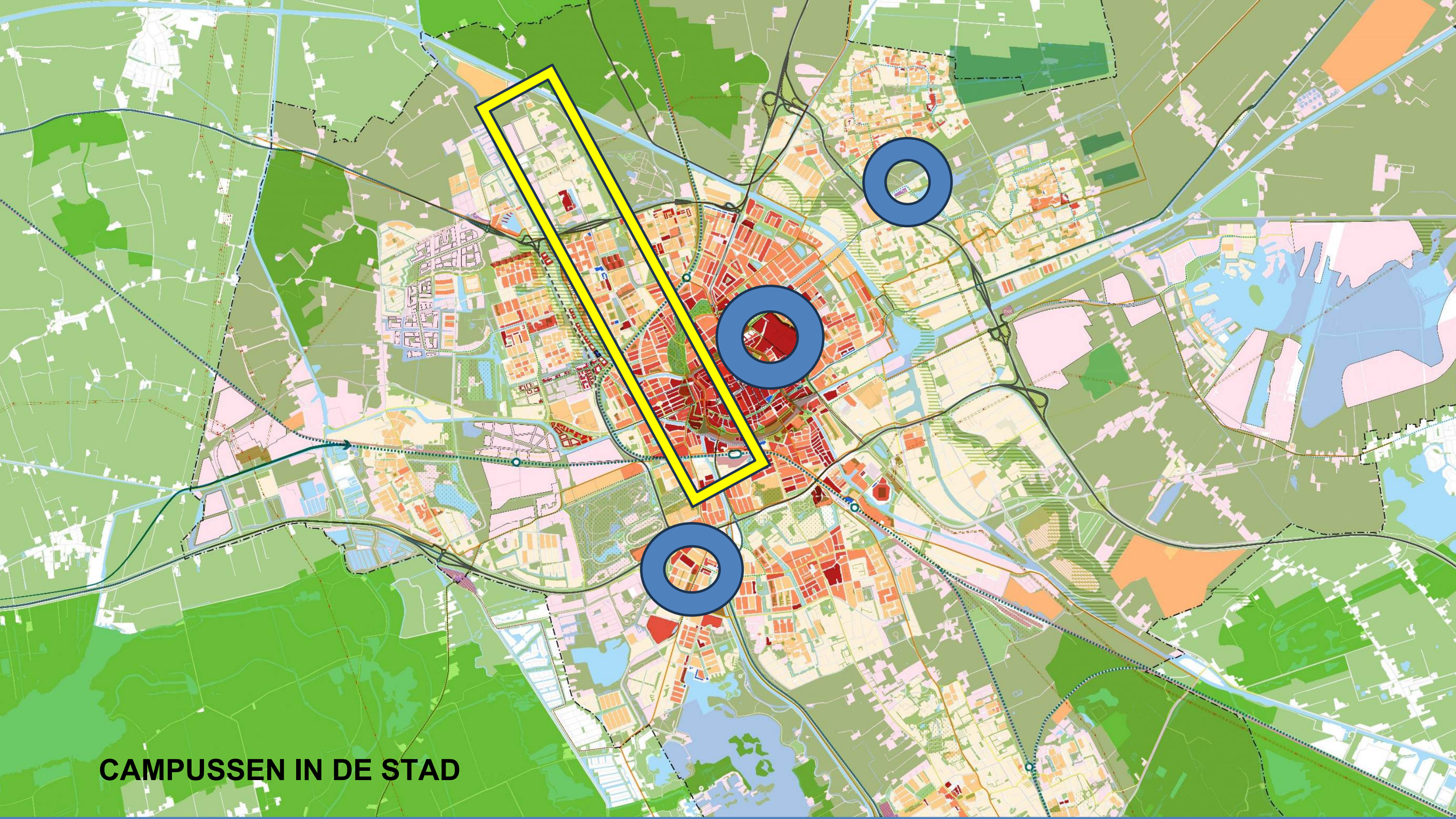

Spoorzone ontwikkeling, Oprichting Kwaliteitsteam, studies naar De Nieuwe Poort

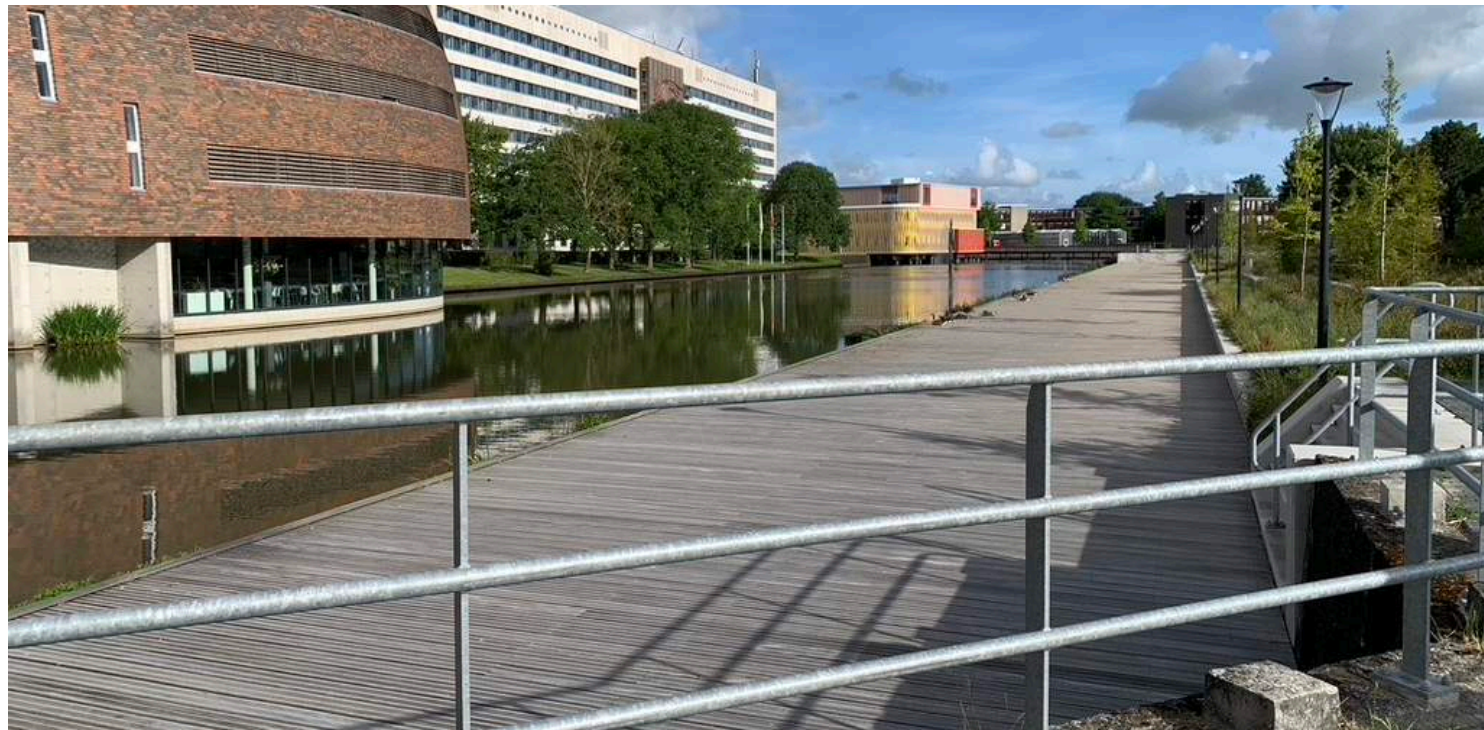

Endry van Velzen - Wijkbouwmeester

CAMPUSSEN IN DE STAD

Samenwerking Gemeente en RUG: Campus Zernike, Harmoniecomplex en binnenstad

Onderwijs ▾

Onderzoek ▾

Maatschappij/bedrijven ▾

Alumni ▾

Nieuws ▾

Over ons ▾

Zoeken

Maatschappij/bedrijven > House of Connections

House of Connections

House of Connections

Over House of Connections

Bereikbaarheid en faciliteiten

Reserveren

Contact

House of Connections

Komt de Zernike Campus eindelijk tot leven?

De bouw van 401 studentenkamers op Zernike tekent het begin van een nieuwe toekomst voor de onderwijscampus. Meer woningbouw moet het gebied levendiger, mooier en veiliger maken.

WIMMO HEDDOOGH

De Zernike Campus. FOTO: GEM. GRONINGEN

Wethouder Rik van Nijmegen verricht de officiële heilingsceremonie. FOTO: GEM. GRONINGEN

Vaast een eeuw na zijn trap te de Groninger wethouder Rik van Nijmegen (PvdA) afgelopen week officieel de bouw van wooncomplex Proxima af. Het plek achter op de Zernike Campus, tussen de bebouwing, die zijn internationale studenten kan huisvesten.

Nieuwst nog wettelijke de bouwheerders proces met de wethouder in die kras deed, maar volgens de overlevering zou hij met een soepele handhaving van de wetten van Proxima op zijn plek. Het was grote glimlach en zijn handen in de lucht bij van Nijmegen terug van de kras naar een witte tent, maar geforceerd is op de bouw. Het gebied ligt strategisch om twee knooppunten, waar het land is begraafde, woningbouw op Zernike is het ingezet.

Langer tijd mochten de gemeente Groningen, Rijksuniversiteit en Provinciale Staten hun behoeven van studentenhuisvesting op de campus. In 2017 is het gebied als de 'Vernieuwde Zernike, China of Zuid-Afrika' verkocht normaal in een plan voor de campus. Het is wettelijk in Groningen jarenlang gecoördineerd in de stad is plan van op de campus.

Hier anders is dat over een aantal jaar. Wat het blijft wat hij de eerste honderden kamers van Proxima. De gemeente Groningen wil daar binnen nog een 1000 tot 2000 woningen later bouwen op Zernike. Voor studenten en docenten. Het woningbouw Zernike wil voorzieningen als winkels en horeca. Het levert op zijn daardoor nieuw meer een campus af. Zernike komt dan echt tot leven, en is de vernieuwing.

Het nieuwe gebied zal ook ontginnen. Maar de campus eenzijdig levert van de studenten, is het 's nachts een levendige plek. De lange straten zijn lang, het gebied is donker en deuren zitten op slot. Nu en dan raakt een lantaarntje een groepje of een paar studenten.

Twee Van Nijmegen in 2000 een bouwplan voor studenten op de campus, was het niet anders. 'Het was hier toen nog meer verlaten', herinnert hij. 'Je leek al veel te zien van de bebouwing.' 'Sindsdien is aan de noordkant van de campus het ene na het andere te dichtgevoerd op de grond gestreken. Maar daar is in de afgelopen jaren. Ook nu is Zernike aan tijd een prettige plek om te zijn, zeker aan het einde van de dag. Dit moet een leuker stukje stad worden.'

De wens voor woningbouw op Zernike komt nog steeds voort uit de druk van de docenten in de stad om meer woningen te bouwen.

Rik van Nijmegen van SDP. FOTO: GEM. GRONINGEN

Langzaam maar zeker. 'Het is groeiend', zei ook Van Nijmegen. 'It is hier op Zernike ligt juist een kans.'

Mogelijkheden zijn er volop. De Rijksuniversiteit en Hanzel Hogeschool hebben alweer grond op de campus en op het achterste deel, waar vooral bedrijven zitten, heeft ook de gemeente Groningen eigen in te zetten grond. Een aantal faciliteiten en ondergrondse bouwwerkzaamheden aan het einde van het plan.

Het gebouw van facilitaire dienst van de universiteit is daar een goed voorbeeld van. Het bestaat uit een verrijping en is opgetrokken uit gele noodconstructies. Die staan met uit de jaren '60. Omvormd Stigman van Gales van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) is de constructie lever vandaag dat magen kwijt. 'Het doet er niet om en het neemt veel ruimte in beslag', zegt hij over het gebouw van meer dan 2000 vierkante meter. Als dit gebouw verlaat, moet er nog goed naar iets nieuw ontwikkeld kan worden. Een nieuw ondergrondse bouw en woningbouw, bijvoorbeeld.

De Kapteynsing, waar al vorig jaar de alldag studeerders van de RUG zit, is volgens Van Gales ook zo'n oud gebouw dat aan vernieuwing toe is. De universiteit wil een nieuw hof en der oostkant afmaken, in de toekomst, maar ook op Zernike. 'We vinden dat we het wat kleiner mogen maken'. Op de plannen van de gemeente Groningen, moeten...

Stephan van Gales van de RUG. FOTO: GEM. GRONINGEN

'De universiteit was niet als alle andere partijen jenuwte toegankelijk als het aankomt op woningbouw op de campus. Toen was er een beetje een goede leeuw', vindt Van Gales nog steeds. De noodzaak om te worden op Zernike was niet of heting van gelden minder groot. Nu denk hij, er anders over. 'Als het nou een keer kon, dan wordt de plek aantrekkelijker voor bedrijven en startups. Daar hebben wij als universiteit ook baat bij.'

De bouw van de Kapteynsing is daar volgens Van Gales een mooi voorbeeld van. Het is een gebouw dat is ontwikkeld voor de RUG, maar nu is het een wooncomplex. Het is een goed voorbeeld van hoe de RUG kan helpen bij de ontwikkeling van de Zernike Campus.

Studenten op de Zernike Campus, voor het Willem-Alexander Sportcentrum. FOTO: GEM. GRONINGEN

“OOK NU IS ZERNIKE NIET ALTIJD EEN PRETTIGE PLEK OM TE ZIJN”

Maakt, herlegde broodjes en Italiaan eten. 'Ik zou eerder niet bedrijven om op Zernike te gaan horeca, maar die foodcourt is juist heel leuk en levendig.' Het aantal restaurants is alweer nog een goede groei, is zijn overtuiging. 'De Albert Heijn is op de Zernikecampus in de aanpak gestopt.'

Groningen speelt zich wat betreft de campus groei van het Utrecht Science Park. Daar zijn de afgelopen jaren in totaal 2000 studentenhuisvestingen gebouwd. Van Gales: 'De Zernikecampus was een soort Zernike, maar nu is er vooral studentenhuisvesting. Het is een gebied dat is ontwikkeld voor de RUG, maar nu is het een wooncomplex. Het is een goed voorbeeld van hoe de RUG kan helpen bij de ontwikkeling van de Zernike Campus.'

In Utrecht is niet alleen de foodcourt in op de campus van de Technische Universiteit is de afgelopen twee jaar woonwoning gebouwd en gaan 750 kamers vanaf komende zomer in de verkoop. In Utrecht is het aantal studenten als medestudent van de Universiteit Twente op de campus wettelijk. Op de campus staan er nog speciale medestudentenwoningen die eigenaren alleen mogen verkopen aan mensen die op de Universiteit Twente of in een gemeente in de provincie Overijssel wonen.

Heddoogh, van de Groninger Studentenbond, kent de campus in Utrecht en heeft dat Groninger dat voorbeeld nog. 'It has daar wat een bij vrienden geweest en het is er echt barstende leuk. Het is niet het einde van de wereld, maar Zernike is nu niet dat een voorbeeld. In Utrecht heb je een plek waar mensen van rond 2000 of 3000 of er zijn geweest aan het einde. Ik denk dat het heel veel positieve kan brengen en de academische omgeving een goede kans.'

'Het wordt ook van heel mooi plek om te wonen', zegt Van Nijmegen met overtuiging op de bouwplannen van het eerste woonwoningbouw op Zernike, met het lege glas chalet op nog in zijn hand. Met de bouw van Proxima is stap één in het plan gezet. 'We gaan het gebied ontwikkelen en we denken dat we het nog meer...

Proxima wordt ook piekoprof

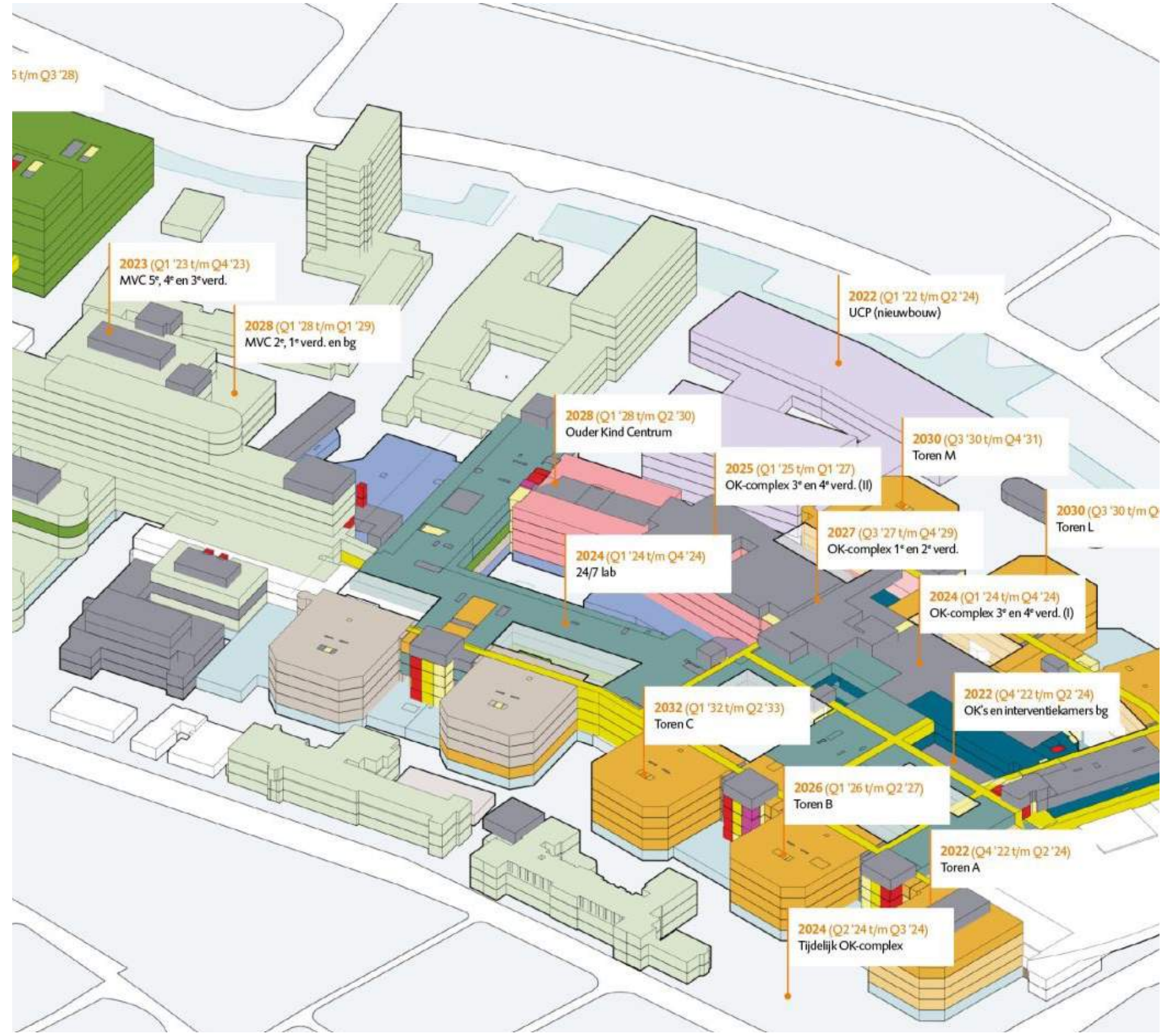
Het wooncomplex Proxima is van SDP Student Housing. De organisatie verhuurt in Groningen zo'n 1900 kamers aan vooral internationale studenten. De woonwoning van Proxima zijn nu de jaren klaar en dienen als woonwoning voor 401 studenten. In de piekmaanden, wanneer ook studenten nog niet zijn verhuisd en nieuwe studenten al aankomen, kan het gebied een piekoprof worden.

Archi's inspiratie van Proxima. FOTO: GEM. GRONINGEN

De afgelopen jaren moeten gemeente en onderwijsinstellingen ieder jaar opnieuw op zoek naar mogelijkheden om meer de piekoprof. In sommige gevallen eindigen studenten zelfs in tenten. Met Proxima is er vanaf dit jaar een structurele oplossing aan in de piekperiode studenten op te vangen.

Maggie's center arch. Marlies Rohmer

University College arch. Taller & Elephant

De Ruimtelijke Impressie

← [Home](#) / [Inwoners](#) / [Projecten en bestemmingsplannen](#) / [Projecten](#) / [De nieuwe bruggen over het Starckenborghkanaal](#)

De nieuwe bruggen over het Starckenborghkanaal

De Gerrit Krolbrug, Paddepoelsterbrug en Busbaanbrug worden vervangen.

> [Kijk verder](#)

Kijk verder

Gerrit Krolbrug

Stand van zaken, voorkeursvariant, veelgestelde vragen en omleningen >

Paddepoelsterbrug

Stand van zaken, planning en meer informatie >

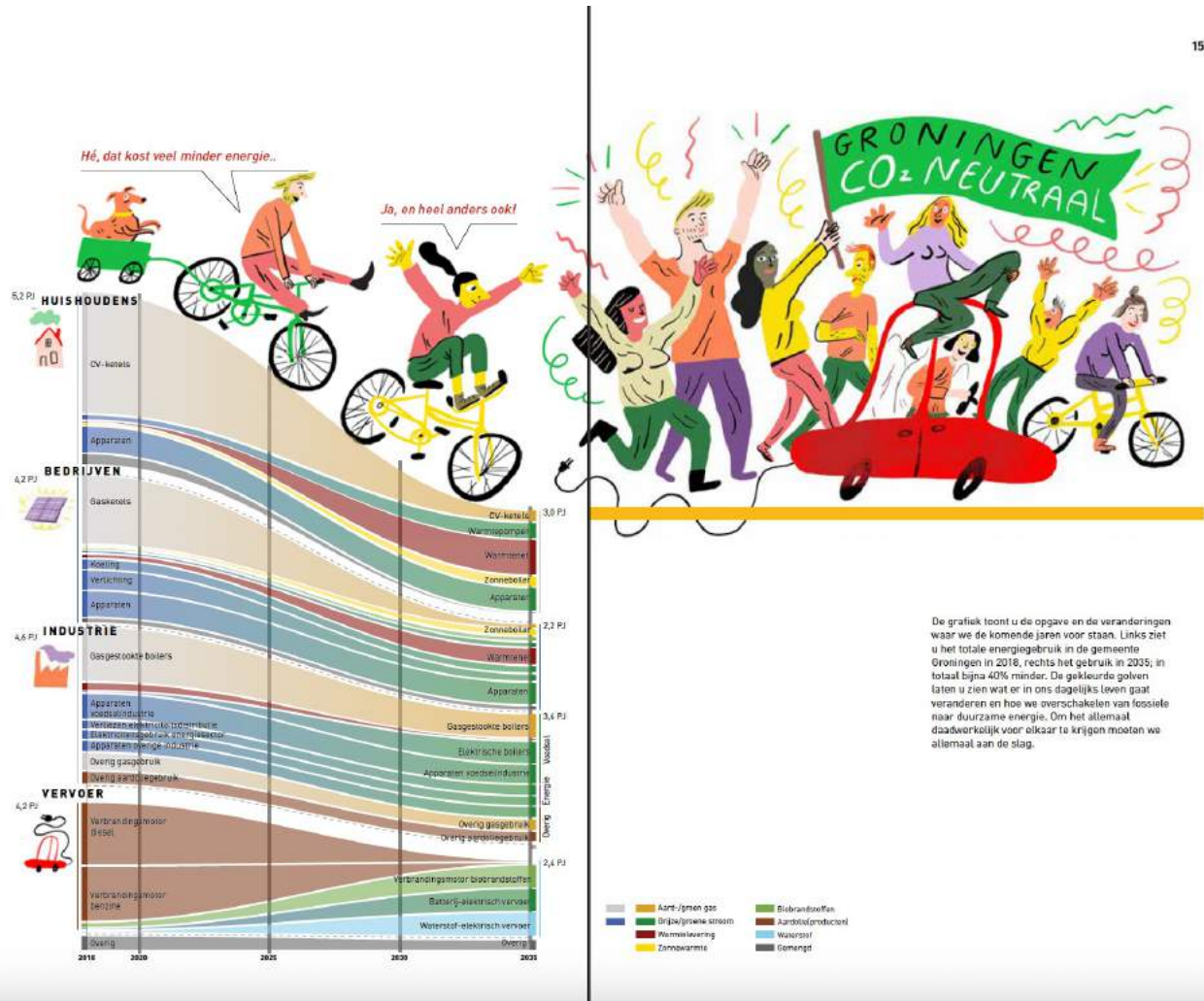
**LEIDRAAD
ONTWERPERS
SELECTIE
*GRONINGEN***

Selecties en prijsvragen

- **Gemeente:**
 - Alle BV's/tenders
 - Scholen
 - De Nieuwe Poort
 - Paddepoelsterbrug
 - Openbare ruimtes en parken
- **Samen:**
 - Zernike Campus - Campus Groningen
 - Harmoniecomplex -RUG
 - Duo Complex - RVB
 - Gerrit Krol Brug – RWS
 - Niemeyer
- **Extern:**
 - Corporaties
 - Marktpartijen

'CIRCULAIR GRONINGEN 2035' *uitbreiden met de gebouwde omgeving*

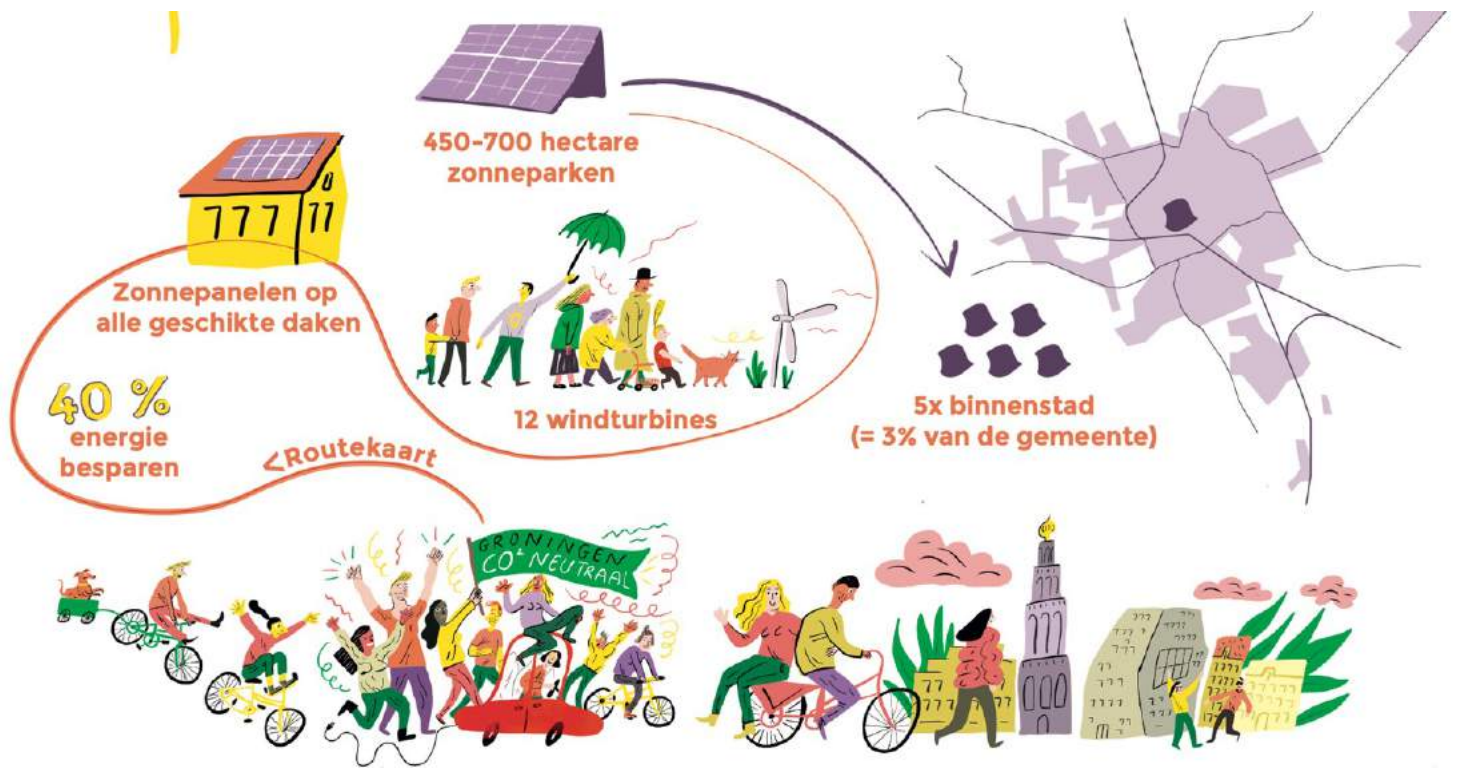
14

15

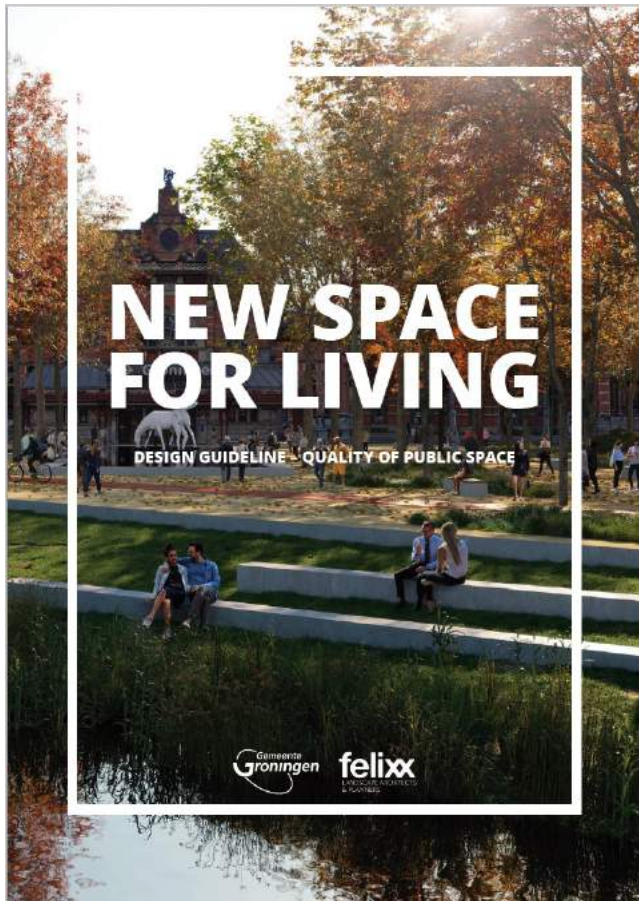
De grafiek toont u de opgave en de veranderingen waar we de komende jaren voor staan. Links ziet u het totale energieverbruik in de gemeente Groningen in 2016, rechts het gebruik in 2035; in totaal bijna 40% minder. De gekleurde golven laten u zien wat er in ons dagelijks leven gaat veranderen en hoe we overschakelen van fossiele naar duurzame energie. Om het allemaal daadwerkelijk voor elkaar te krijgen moeten we allemaal aan de slag.

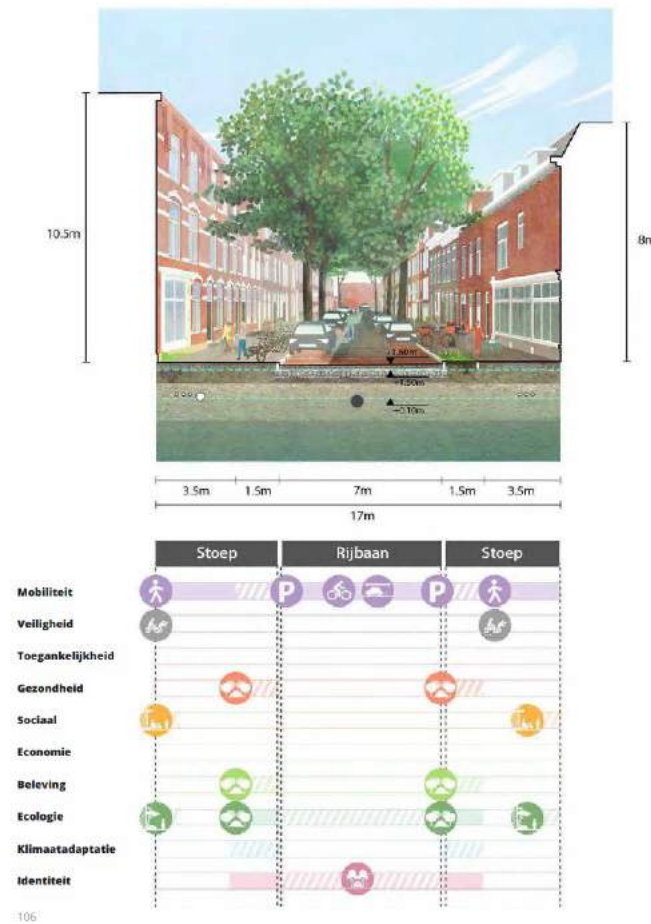
Advies ASBM: Manifest naar CO2 neutraal bouwen Groningen

1. **Hergebruik** is altijd **leidend** ten opzichte van (sloop-) nieuwbouw;
2. **Ontwerpkwaliteit** van nieuwe gebouwen in Groningen is essentieel ook voor prefab
3. Een duurzaam gebouw is ook een **sociaal** duurzaam gebouw, werk met de SDG's;
4. Beschikbare herbruikbare materialen in de gemeente wordt in kaart gebracht en toegankelijk gemaakt in een materialenbank;
5. Inventariseer leegstand binnen de gemeente in een **leegstandsplatform** om hergebruik te stimuleren;
6. Bouw energiezuinig en gebruik biobased materialen
7. Organiseer prijsvragen en pilotprojecten voor duurzame bouwprojecten

Leef- en klimaatstraten: Leidraad Openbare Ruimte door Felixx, Goudappel, STIPO, & Gemeente Groningen

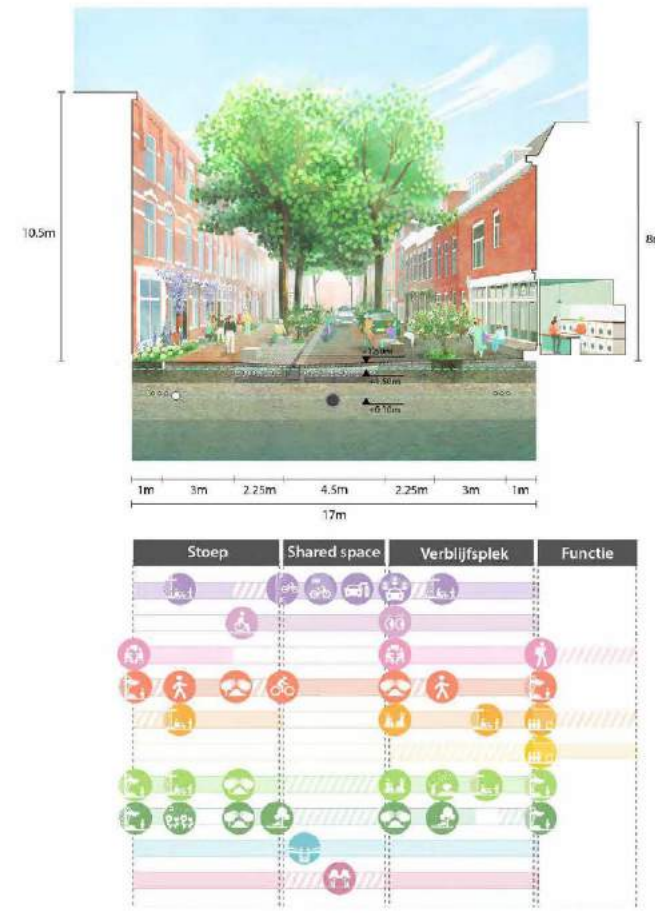

WOONSTRAAT VROEGE UITBREIDING
HUIDIGE SITUATIE

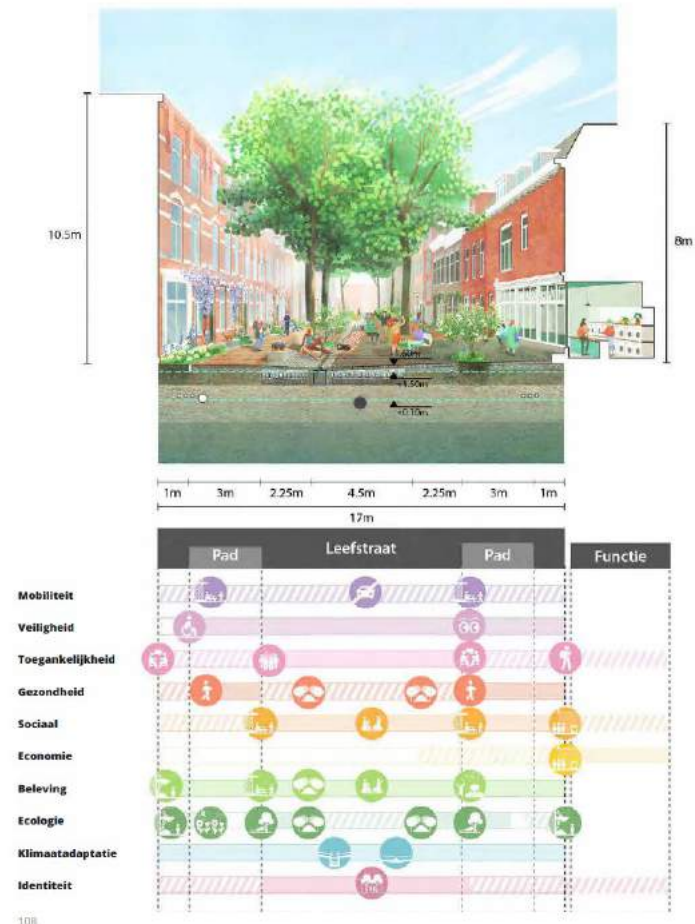
WOONSTRAAT VROEGE UITBREIDING
INSPIRATIEBEELD STRAKS

* Dit is een inspiratiebeeld en géén ontwerp

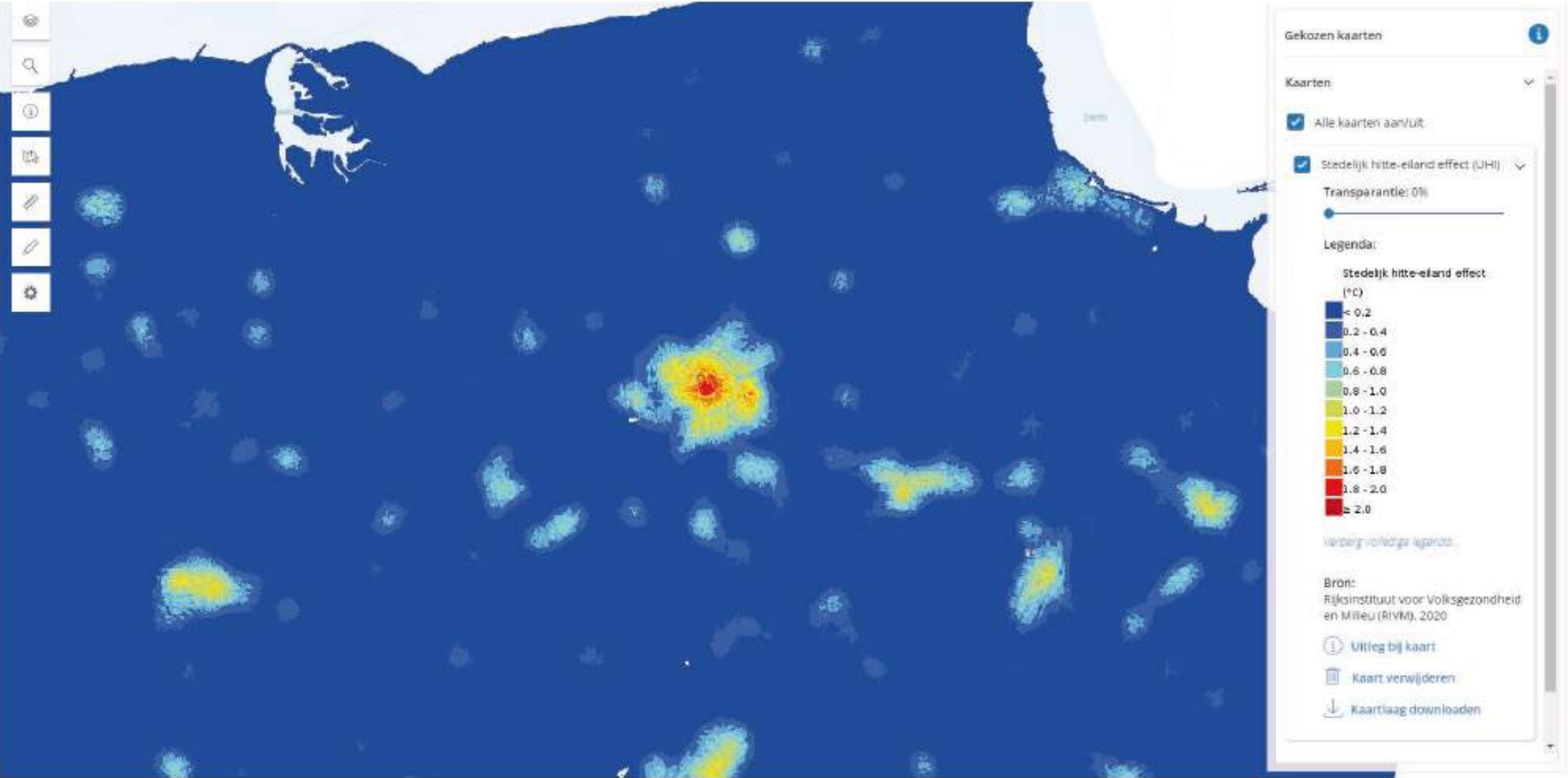

WOONSTRAAT VROEGE UITBREIDING
INSPIRATIEBEELD LATER

* Dit is een inspiratiebeeld en géén ontwerp

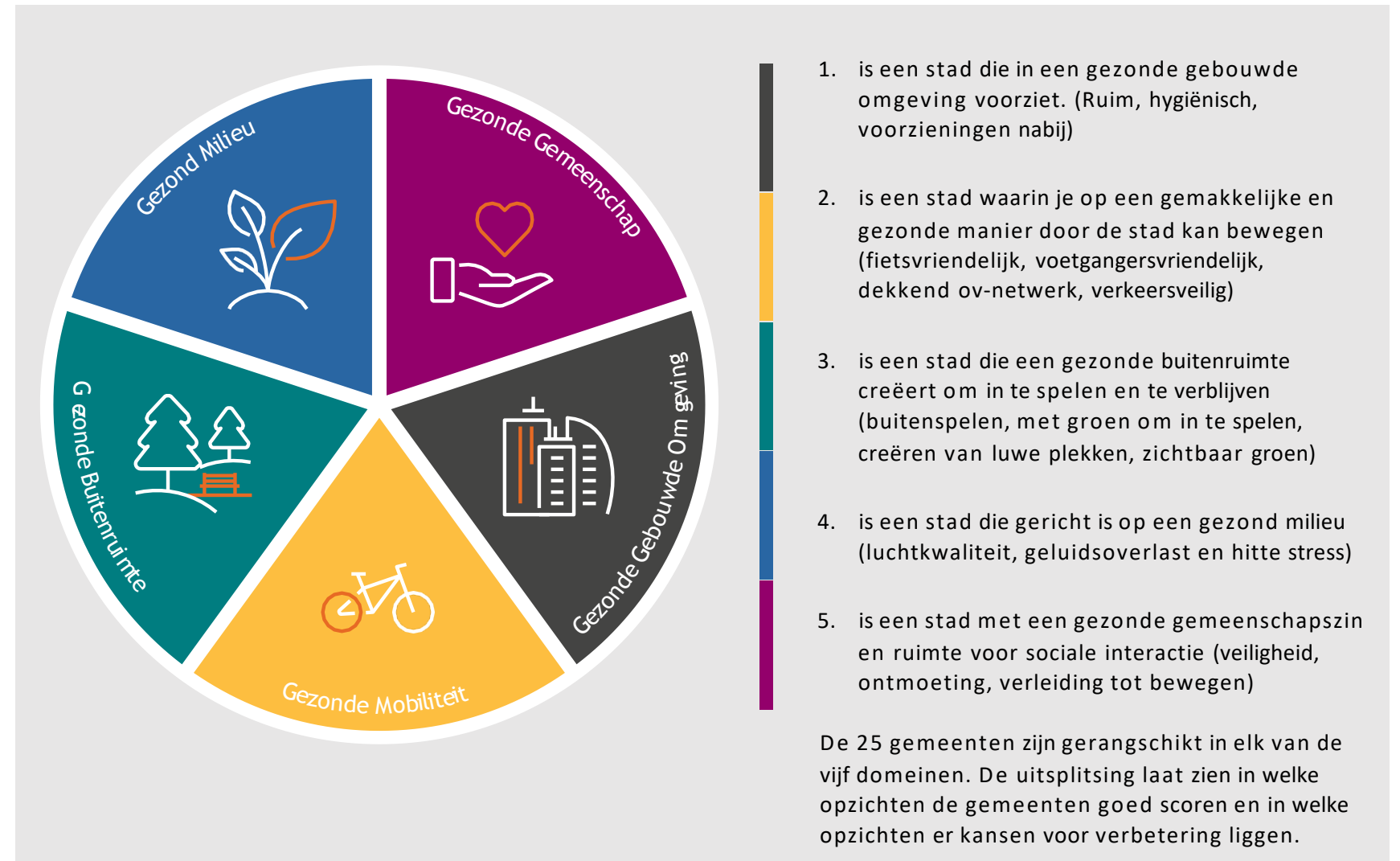
Groningen is een hitte eiland op warme dagen

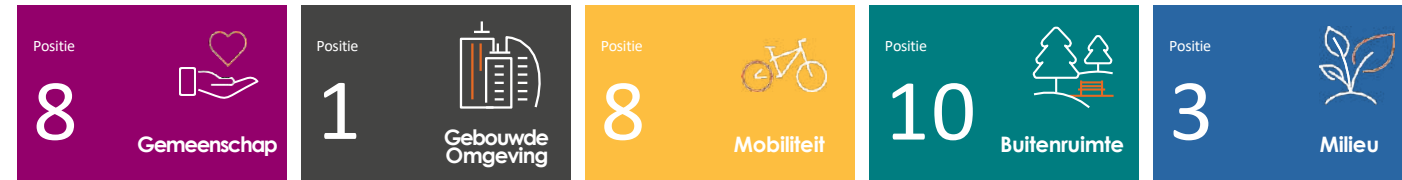
Groningen is (nog steeds) de gezondste stad van Nederland

Gezonde Stad Index

Rang	Stadsnaam	Vershil t.o.v. 2020
1.	Groningen	
2.	Emmen	●
3.	Apeldoorn	↑
4.	Nijmegen	↑
5.	Maastricht	↓
6.	Almere	↓
7.	Amersfoort	↓
8.	Haarlem	↓
9.	Enschede	↑
10.	Breda	↑
11.	Arnhem	↓
12.	Eindhoven	↑
13.	Leeuwarden	↑
14.	Utrecht	↓
15.	Terneuzen	↓
16.	Den Haag	↓
17.	Tilburg	↓
18.	Amsterdam	↑
19.	Zaanstad	↓
20.	Rotterdam	↑
		↓
(16).	Den Bosch	
(12).	Haarlemmermeer	
(6).	Leiden	
(16).	Zoetermeer	
(6).	Zwolle	

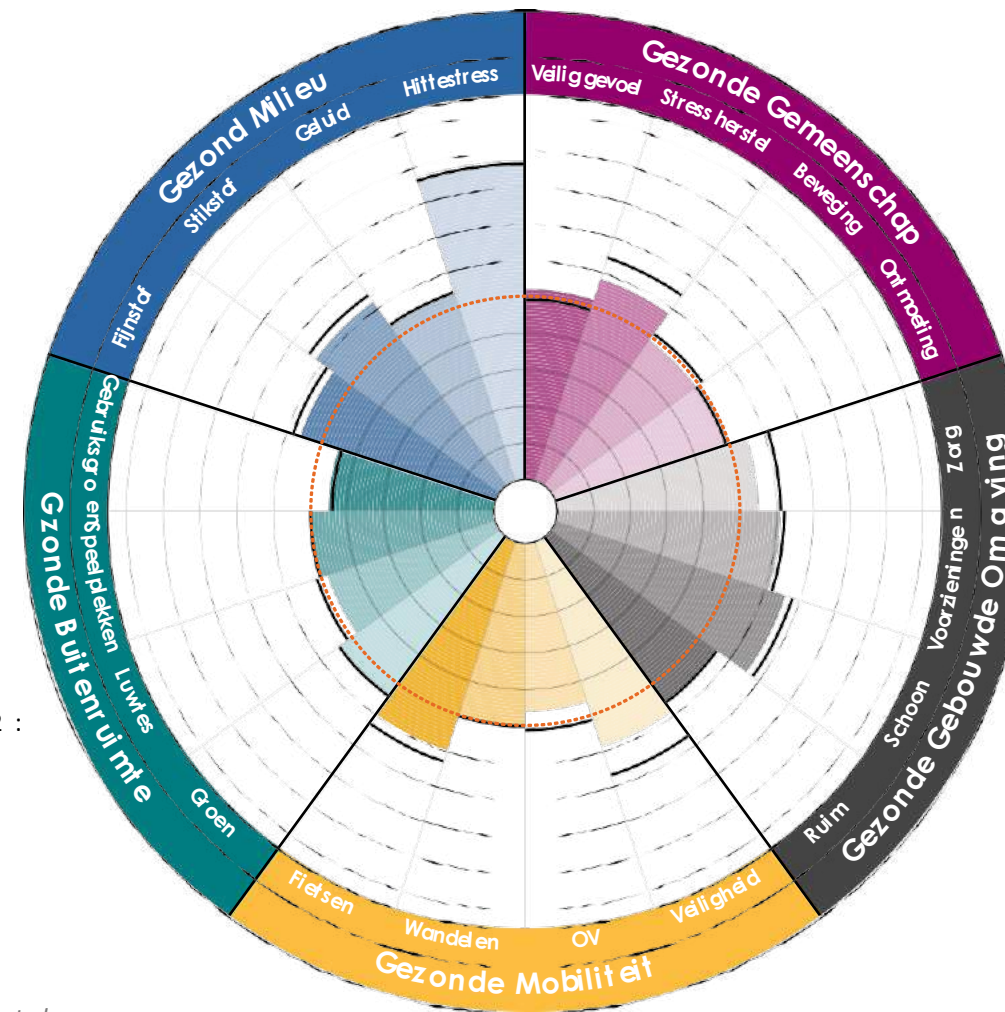
De score voor de stad als geheel is niet altijd representatief voor de binnenstad

Gemeente :
Groningen
 Provincie :
Groningen
 Inwonersaantal :
234.950
 Inwonersaantal / km2 :
1.187
 Omgevingsadressendichtheid / km2 :
3.373
 Oppervlakte km2 :
197,96
 Oppervlakte bebouwde kom km2 :
60,76
 Stedelijkheid :
Zeer sterk stedelijk

..... Het gemiddelde t.o.v. de 20 steden.

— Score ten opzichte van het gemiddelde van de 20 steden in 2020.

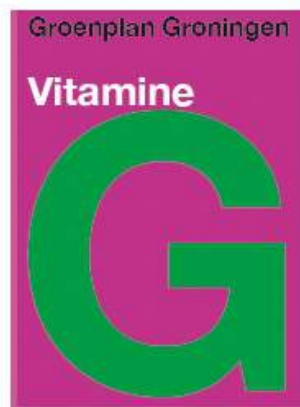
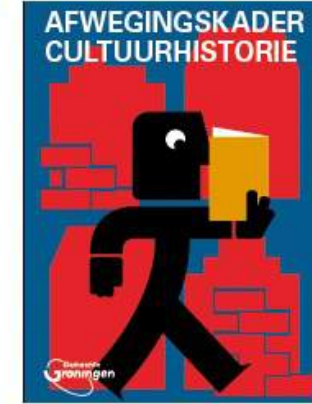
Research-based design, Image Teemu Leinonen e.o.

M
V
R
D
V

Geleide groei

Kader voor de doorontwikkeling van
de binnenstad van Groningen

Grote Markt, Noordzijde
 Cultuurhistorische en stedenbouwkundige analyse
 Gemeente Groningen, Dienst Stadsontwikkeling, mei 2017

Aanpak: drie hoofdlijnen op basis van actuele beleidsvraagstukken

Levendig en gemengd
programma voor stad en
regio

Meer ruimte voor
verblijven, groen en
klimaatadaptatie

Groningse schaal en
ruimtelijke kwaliteit
koesteren en versterken

Programma - uitdagingen

Groei en programmamix

- Hoe ruimte blijven bieden voor functies, ook regionaal?
- Relatie met ontwikkelgebieden

Straten en kleine ondernemers

- Hoe houden we de stad divers?
- Hoe voorkomen we monocultuur

Woningmix uit balans

- Voorkomen monocultuur in wonen
- Behouden andere doelgroepen en huishoudens

Programma - ambities

- Definitie binnenstad **verruimen**
- Levensduur én leefbaarheid: binnenstad voor **iedereen**
- **Onderwijskwartieren**

- **Aanloopstraten** cruciaal
- Vormen sterke **verbindingen** met ontwikkelgebieden

- **Toevoegen nieuwe woningtypen**
- Binnenstad als **woonmilieu**

Levendig en gemengd
programma voor stad en
regio

Meer ruimte voor
verblijven, groen en
klimaatadaptatie

Groningse schaal en
ruimtelijke kwaliteit
koesteren en versterken

Klimaat en openbare ruimte - uitdagingen

Klimaat

- Hittestress
- Wateroverlast

Leefkwaliteit openbare ruimte

- Van place tot buy naar place to be
- Aantrekkelijkheid en veiligheid

Mobiliteit

- Toenemende verkeersdruk
- Veiligheid en ruimte voetgangers en fietsers
- Fietsparkeren

Klimaat en openbare ruimte - ambities

- Klimaatverandering vraagt om **vergroeningsslag**
- Groene en **koele routes**
- **Verblijfsplekken met verkoeling** op loopafstand

- Vergroenen openbare ruimte niet voldoende
- Ook de **binnenterrein en daken**

- Verandering **mobiliteit**
- Waar nodig opheffen **parkeerplaatsen**
- Nieuwe **openbare fietsenstallingen**
- Goede **toegankelijkheid voor iedereen**

Ruimtelijke kwaliteit - uitdagingen

Transformaties en herontwikkeling

- Ongecontroleerde optoppingen en verdichting
- Waar wel, waar beslist niet?
- Grip op vastgoedontwikkelingen

Schaalverschillen

- Kleinschalig karakter met grootschalige functies

Grote ontwikkelingen

- Kansrijk als kwaliteitsimpuls, vliegwiel
- Wat is daarvoor nodig?
- Hoe omgaan met grotere schaal?

Ruimtelijke kwaliteit - ambities

- **Kernkwaliteiten** historische binnenstad versterken
- **Korrelgrootte** cruciaal
- Binnenstad **niet op slot**; ook **eigenzinnige architectuur** hoort bij Groningen

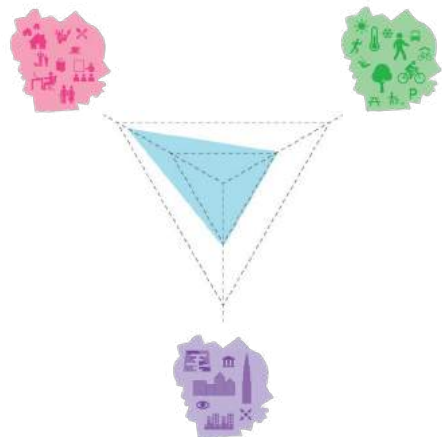
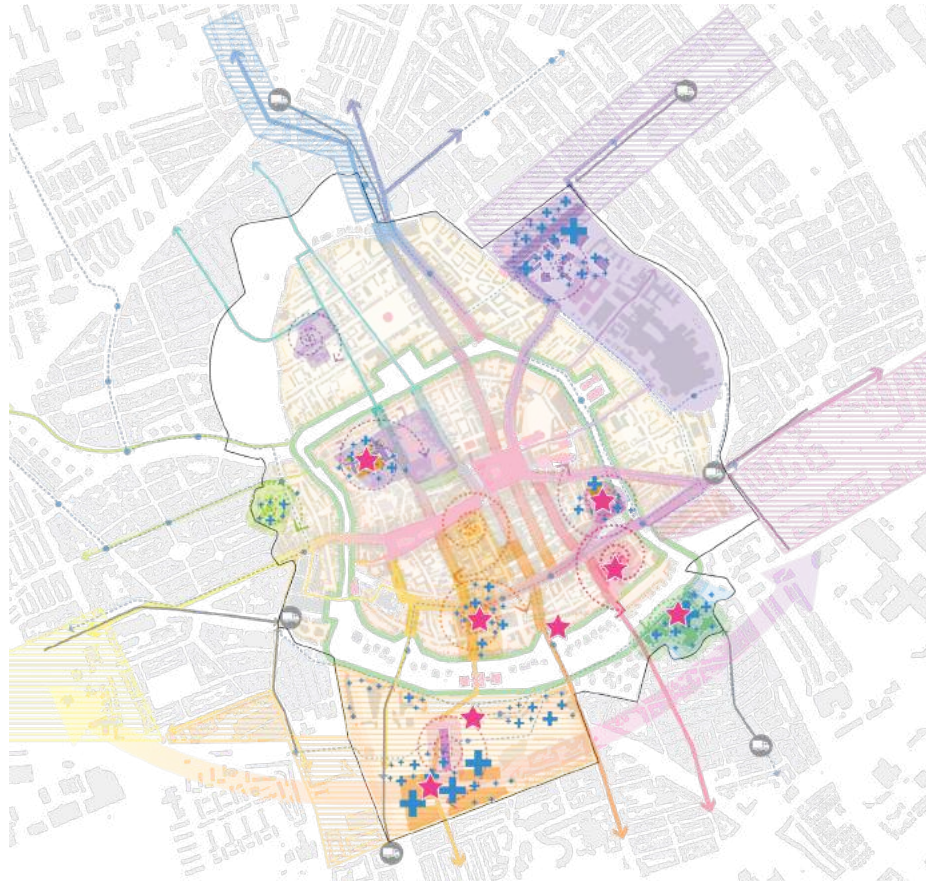
- Verdere **verdichting historische** binnenstad aan banden leggen
- Binnenterreinen **meer licht en ruimte**

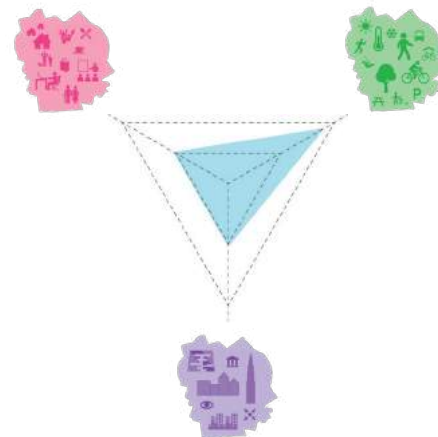
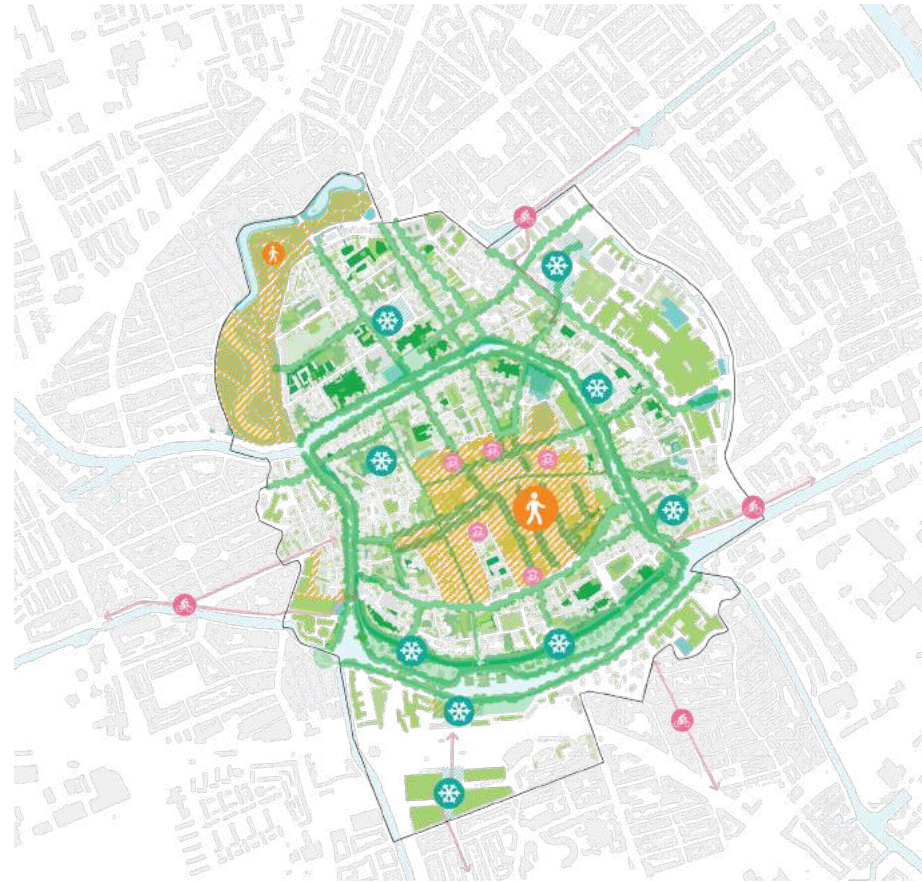
- Grootste toevoeging programma in **grote ontwikkelgebieden**
- **Verdichten**, met **menselijke maat** en aansluitend op structuur binnenstad

Hoe wegen we deze opgaven tegen elkaar af
in een binnenstad waar ruimte beperkt is?

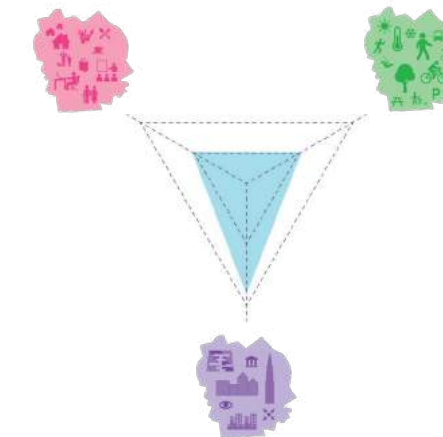
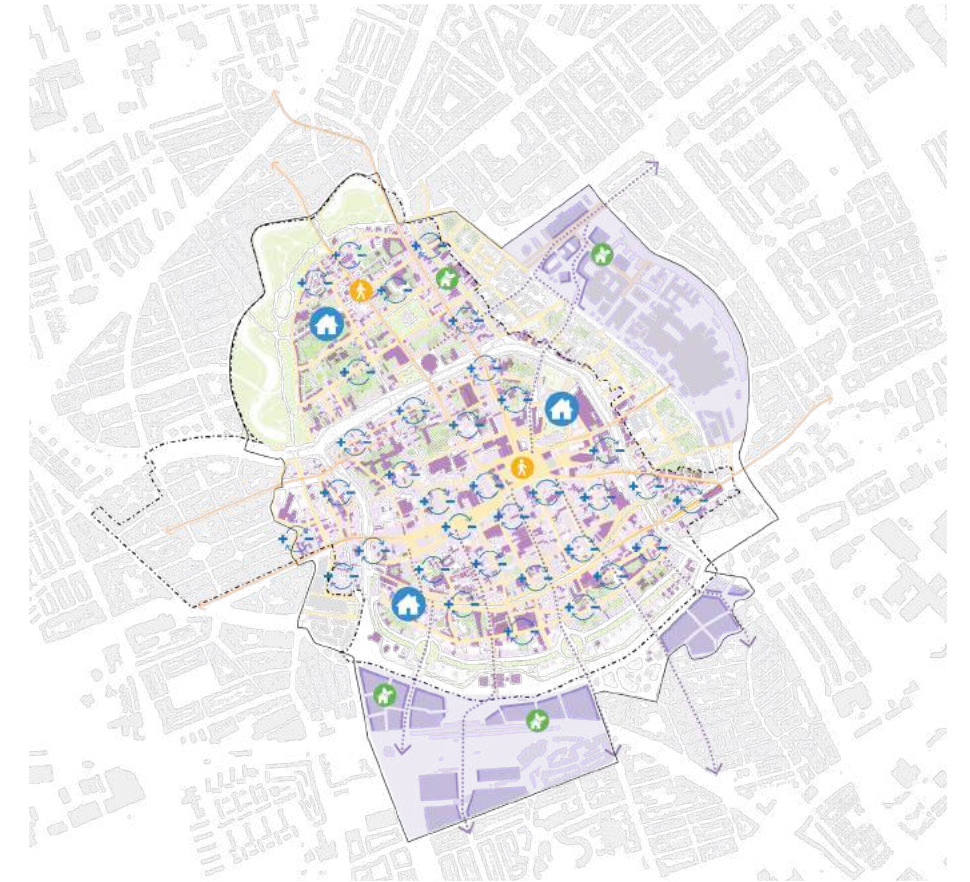
Drie perspectieven

De binnenstad als grootstedelijk podium

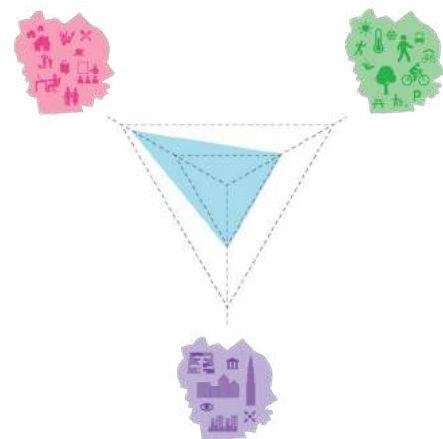
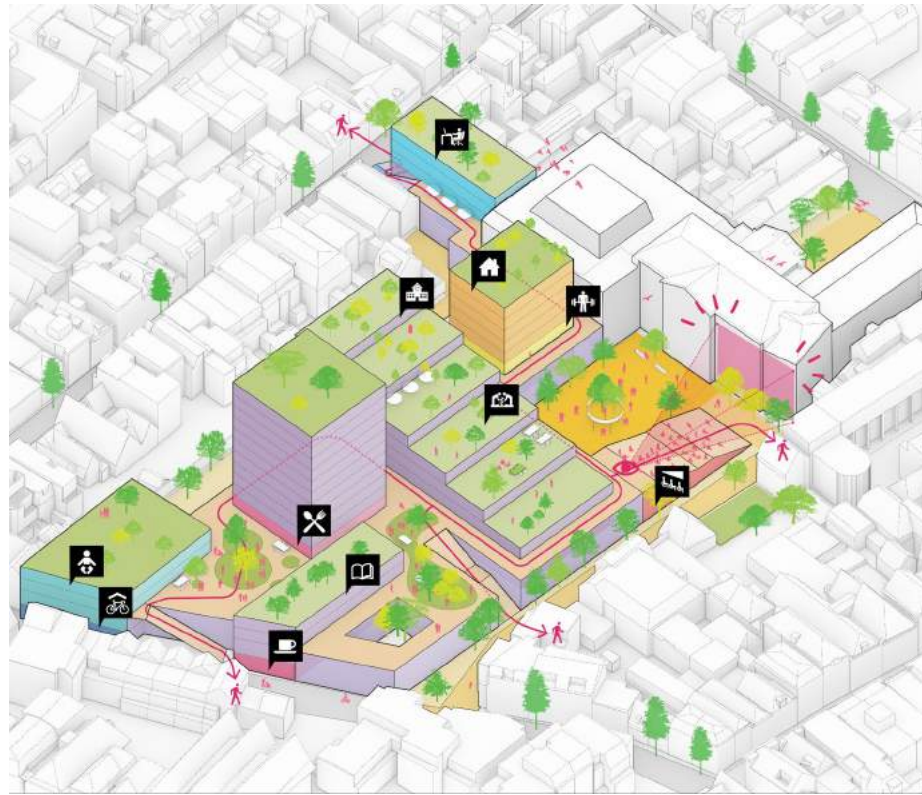

De binnenstad als groene oase

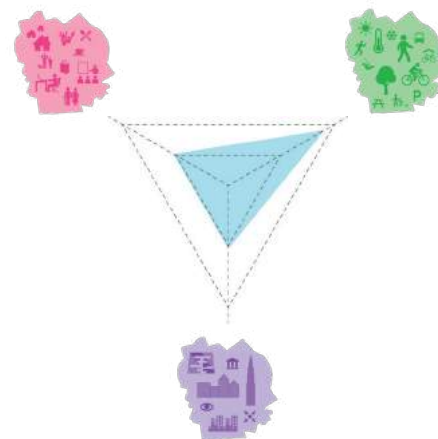

De kleinschalige, historische binnenstad

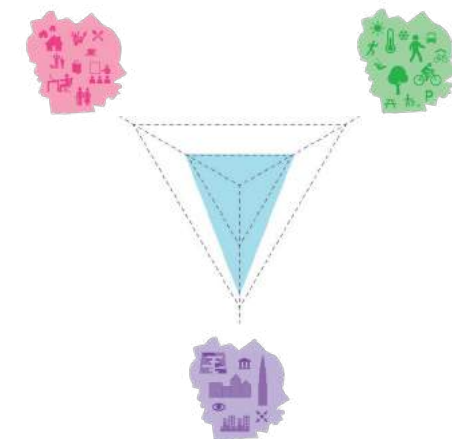
Ontwerpend onderzoek: het Harmoniecomplex

De binnenstad als grootstedelijk podium

De binnenstad als groene oase

De kleinschalige, historische binnenstad

Aanpak: integraal

**Levendig en gemengd programma
voor stad en regio**

**Meer ruimte voor verblijven,
groen en klimaatadaptatie**

**Groningse schaal en ruimtelijke
kwaliteit koesteren en versterken**

Aanpak: gebiedsgericht

Levendig en gemengd programma
voor stad en regio

Meer ruimte voor verblijven,
groen en klimaatadaptatie

Groningse schaal en ruimtelijke
kwaliteit koesteren en versterken

Binnenstad en
deelgebieden

Straten
structuren

Ontwikkelgebieden
en -plekken

Negen speerpunten voor de toekomst van de Binnenstad

Levendig en gemengd programma
voor stad en regio

Meer ruimte voor verblijven,
groen en klimaatadaptatie

Groningse schaal en ruimtelijke
kwaliteit koesteren en versterken

Binnenstad en
deelgebieden

1. De verruimde binnenstad

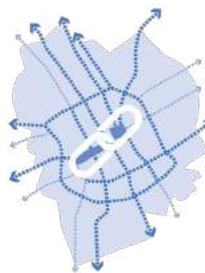
4. De klimaatadaptieve
binnenstad

7. De Binnenstad met
Groningse schaal en maat

Straten
structuren

2. De verbonden binnenstad

5. De doorwaadbare
binnenstad

8. De ver-/ontdichte
binnenstad

Ontwikkelgebieden
en -plekken

3. De gevarieerde binnenstad

6. De groene binnenstad

9. De eigenwijze binnenstad

3. De gevarieerde binnenstad

Levendig en gemengd programma voor stad en regio

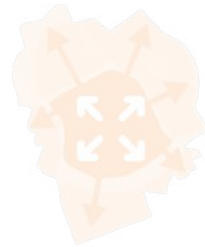
Meer ruimte voor verblijven, groen en klimaatadaptatie

Groningse schaal en ruimtelijke kwaliteit koesteren en versterken

Binnenstad en deelgebieden

1. De verruimde binnenstad

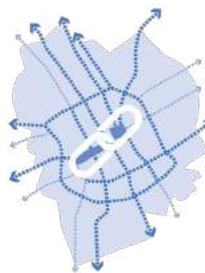
4. De klimaatadaptieve binnenstad

7. De Binnenstad met Groningse schaal en maat

Straten structuren

2. De verbonden binnenstad

5. De doorwaadbare binnenstad

8. De ver-/ontdichte binnenstad

Ontwikkelgebieden en -plekken

3. De gevarieerde binnenstad

6. De groene binnenstad

9. De eigenwijze binnenstad

3. De gevarieerde binnenstad

Levendig en gemengd programma voor stad en regio

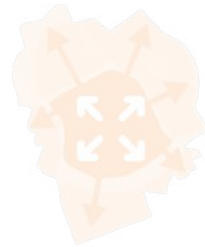
Meer ruimte voor verblijven, groen en klimaatadaptatie

Groningse schaal en ruimtelijke kwaliteit koesteren en versterken

Binnenstad en deelgebieden

1. De verruimde binnenstad

4. De klimaatadaptieve binnenstad

7. De Binnenstad met Groningse schaal en maat

Straten structuren

2. De verbonden binnenstad

5. De doorwaadbare binnenstad

8. De ver-/ontdichte binnenstad

Ontwikkelgebieden en -plekken

3. De gevarieerde binnenstad

6. De groene binnenstad

9. De eigenwijze binnenstad

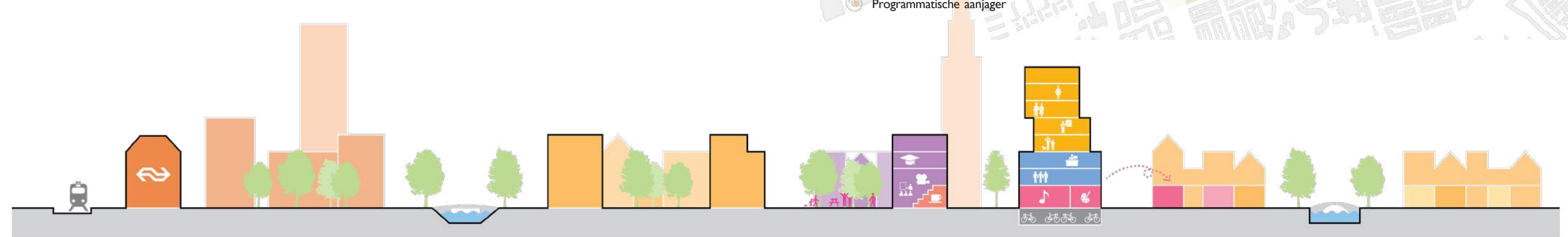
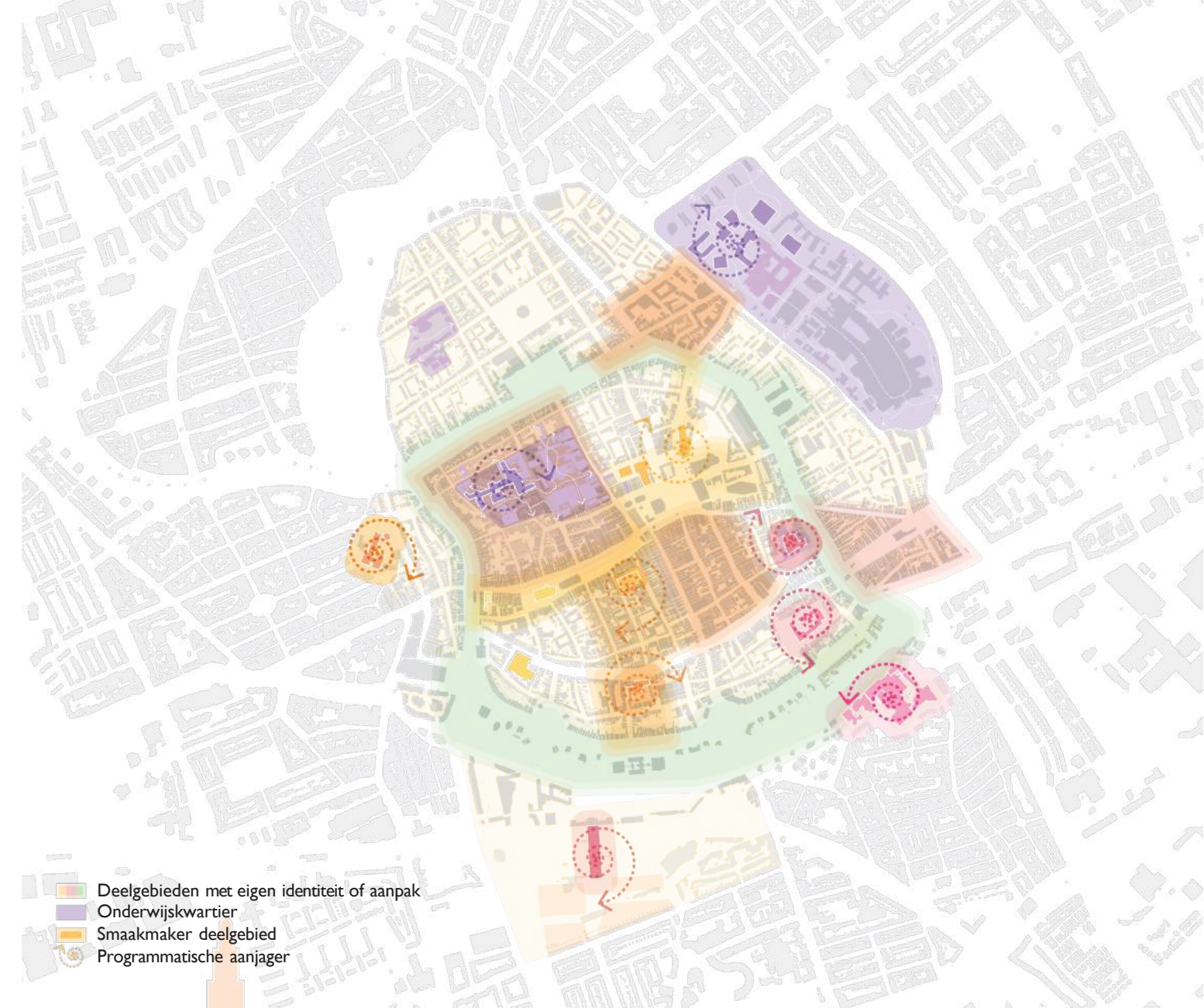
3. De gevarieerde binnenstad

WAT

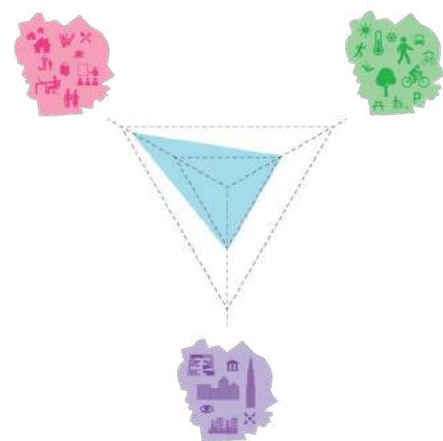
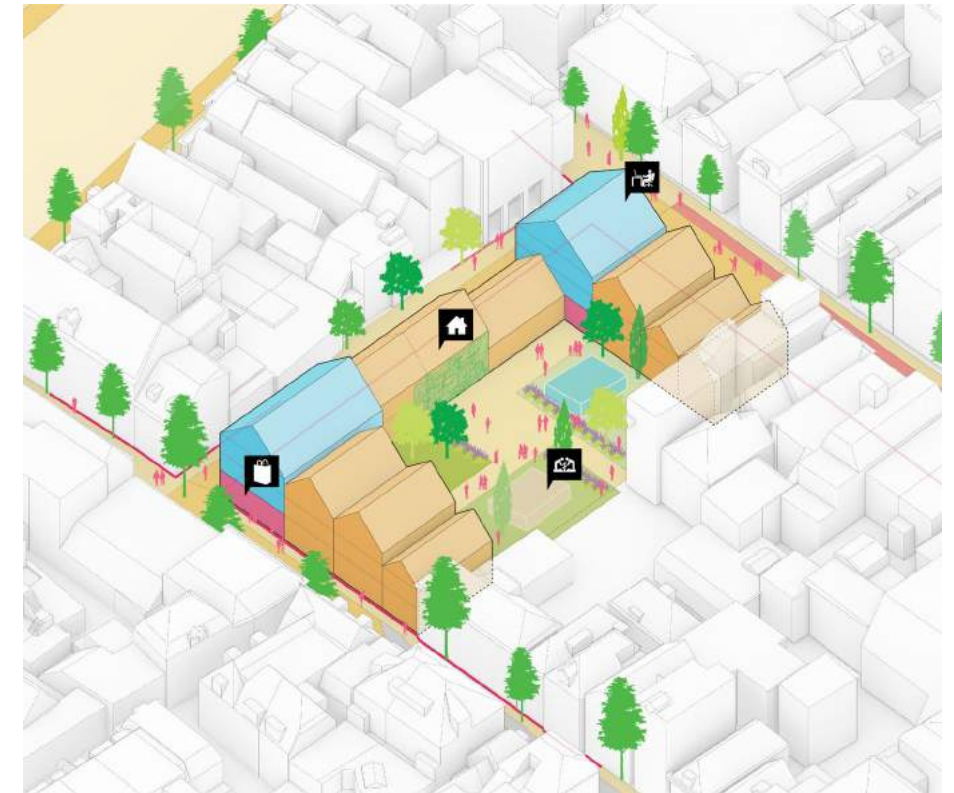
- Herontwikkellocaties als **katalysator**
- Versterken **identiteit en sfeer** deelgebieden

HOE

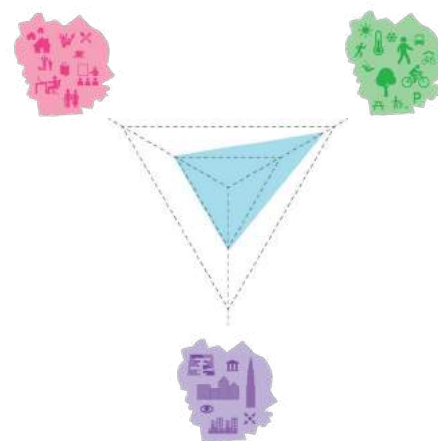
- Verscheidenheid koppelen aan **gebiedsgerichte** vastgoedontwikkelingen
- Actief sturen woningmix: bij herontwikkeling altijd nieuwe **aanvullende woonprogramma's**
- **Onderwijskwartieren** doorwaadbaar en gemengd
- Toevoegen **ongeprogrammeerde** verblijfsplekken in openbare ruimte

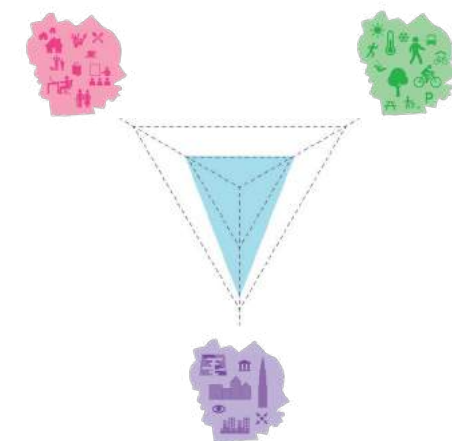
Ontwerpend onderzoek - de Haddingegarage

De binnenstad als grootstedelijk podium

De binnenstad als groene oase

De kleinschalige, historische binnenstad

De klimaatadaptieve en groene binnenstad (4 en 6)

Levendig en gemengd programma voor stad en regio

Meer ruimte voor verblijven, groen en klimaatadaptatie

Groningse schaal en ruimtelijke kwaliteit koesteren en versterken

1. De verruimde binnenstad

2. De verbonden binnenstad

4. De klimaatadaptieve binnenstad

7. De Binnenstad met Groningse schaal en maat

Straten structuren

3. De gevarieerde binnenstad

5. De doorwaadbare binnenstad

8. De ver-/ontdichte binnenstad

Ontwikkelgebieden en -plekken

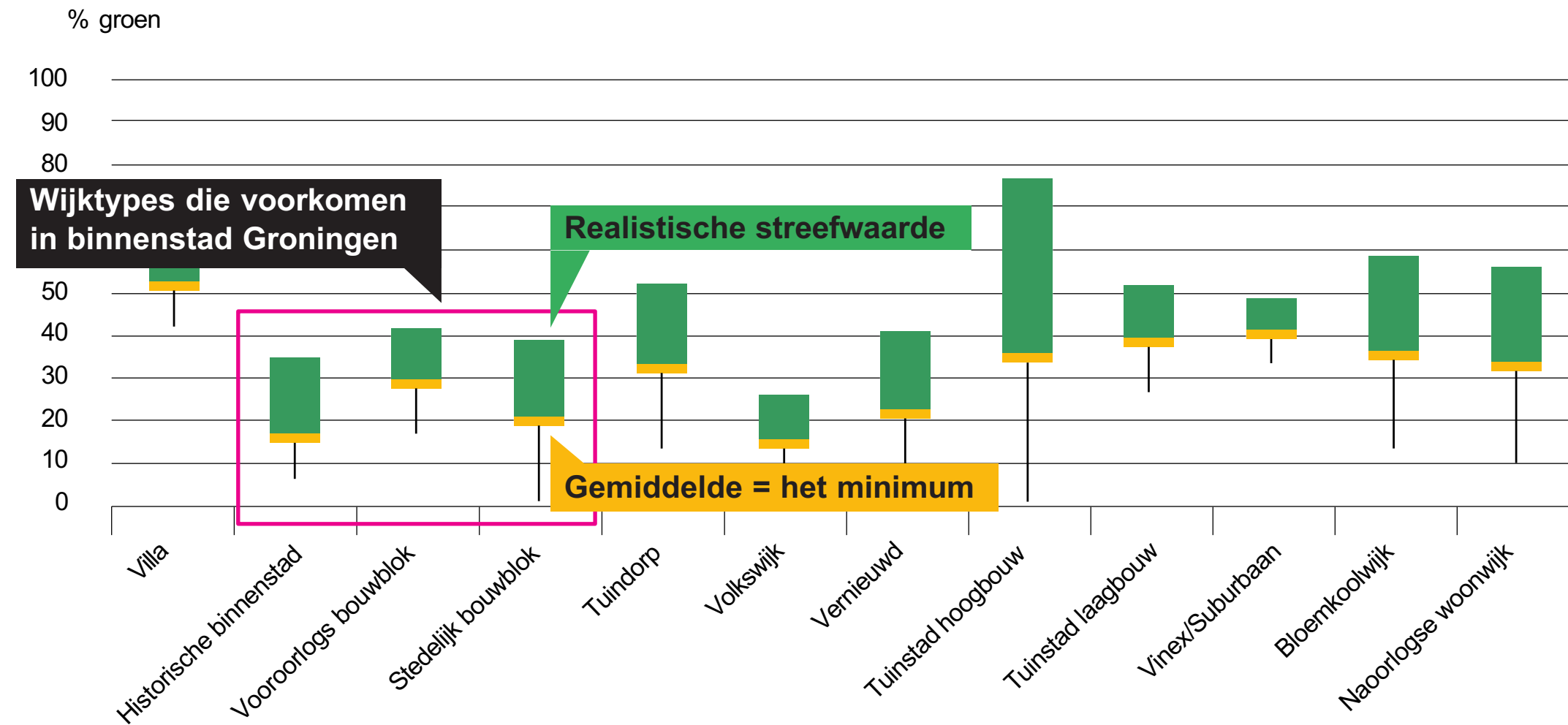

6. De groene binnenstad

9. De eigenwijze binnenstad

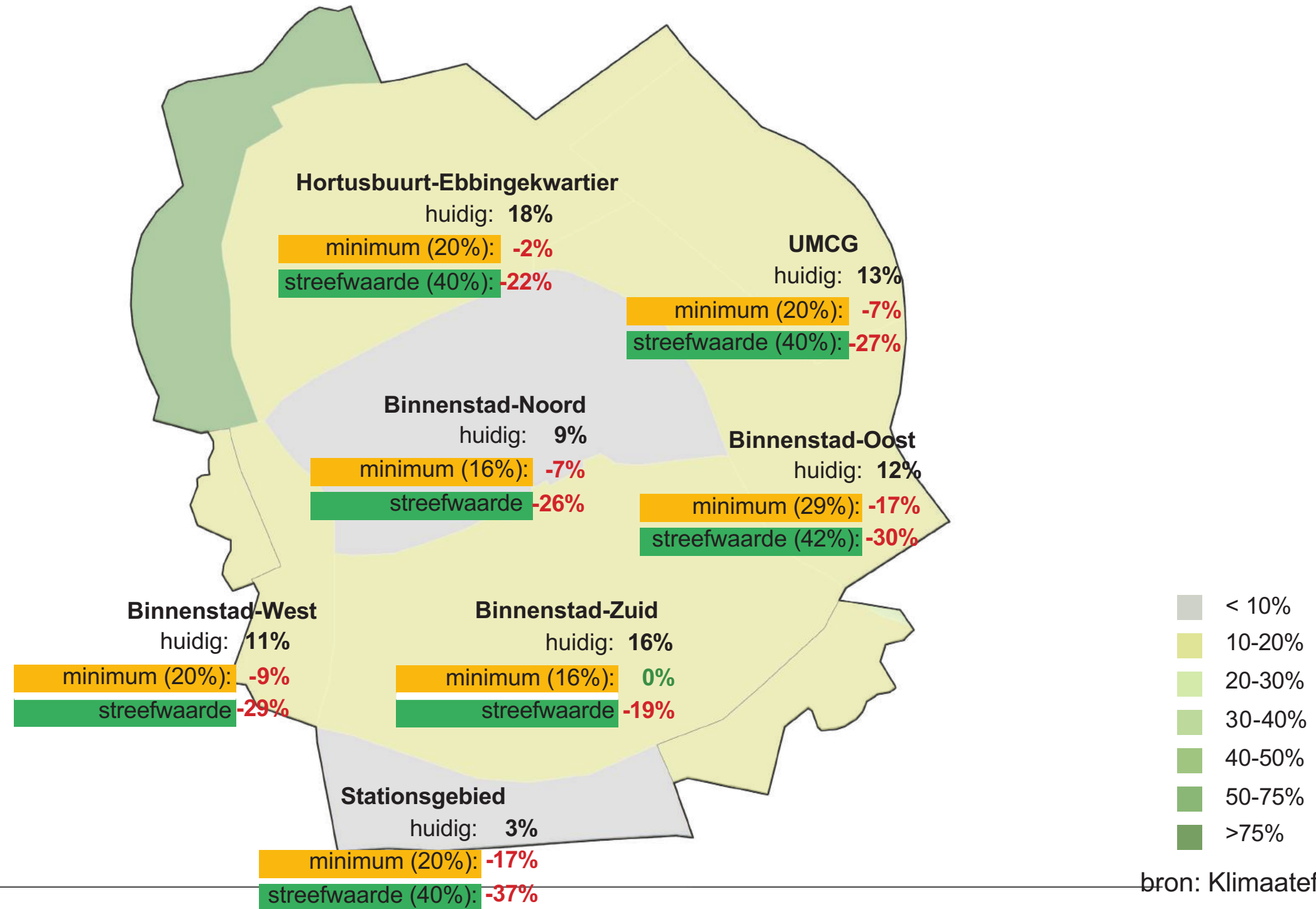
Hoe doen andere steden het op het gebied van groen?

Gemiddeld percentage groen per type wijk (Amsterdam, Utrecht, Haarlem en Breda)

bron: De hittebestendige stad, HvA (2020)

Hoe verhoudt de Groninger binnenstad zich tot deze andere steden?

bron: Klimateffectatlas

Wat is er aan extra groen nodig?

Voor het minimum:
2x het Sterrebos

13,5 ha
2x Sterrebos

Voor streefwaarde
0,5x het Stadspark

55 ha
0,5 x Stadspark

Platte daken zijn verborgen potentieel

Voor het minimum:
28% van alle daken groen

Voor streefwaarde: 115%
van alle daken groen

Oppervlakte platte daken:
475.000 m² (47,5 hectare!)

- 0 - 20%
- 20 - 40%
- 40 - 60%
- 60 - 80%
- 80 - 100% plat dak

Hoe kunnen we dit groen het beste inzetten?

Groene, schaduwrijke verblijfsplekken op loopafstand voor iedereen

Akerkhof, oude situatie

Akerkhof, herinrichting

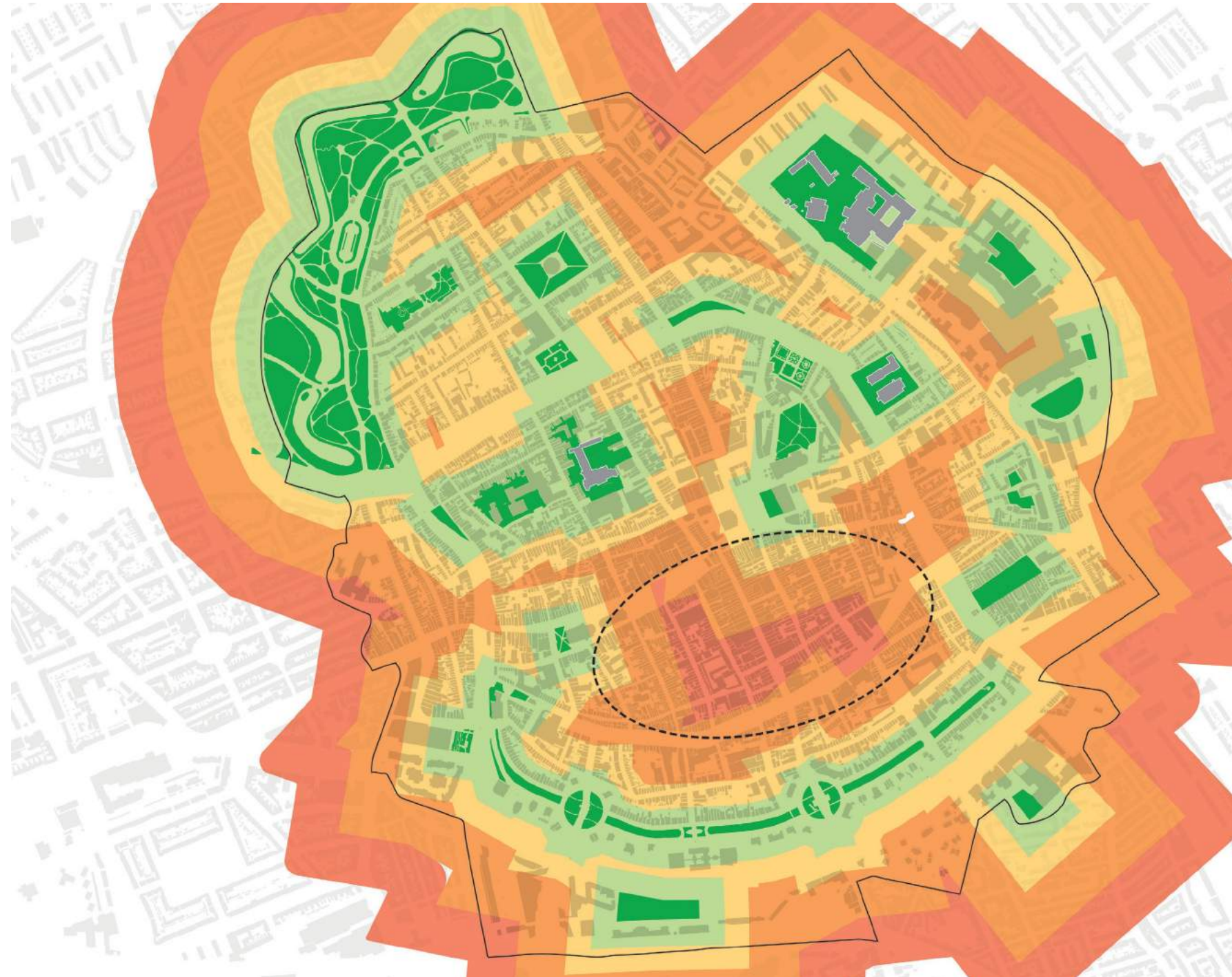
Afstand tot koele plekken - huidige situatie

Afstand tot koele plekken

- Koele plekken
- <50m
- 50-100m
- 100-200m
- 200-300m

Afstand tot koele plekken - ambitie

----- Aandachtsgebied

Afstand tot koele plekken

- Koele plekken
- <50m
- 50-100m
- 100-200m
- 200-300m

Bomen inzetten waar mogelijk en waar deze het meeste waarde toevoegen

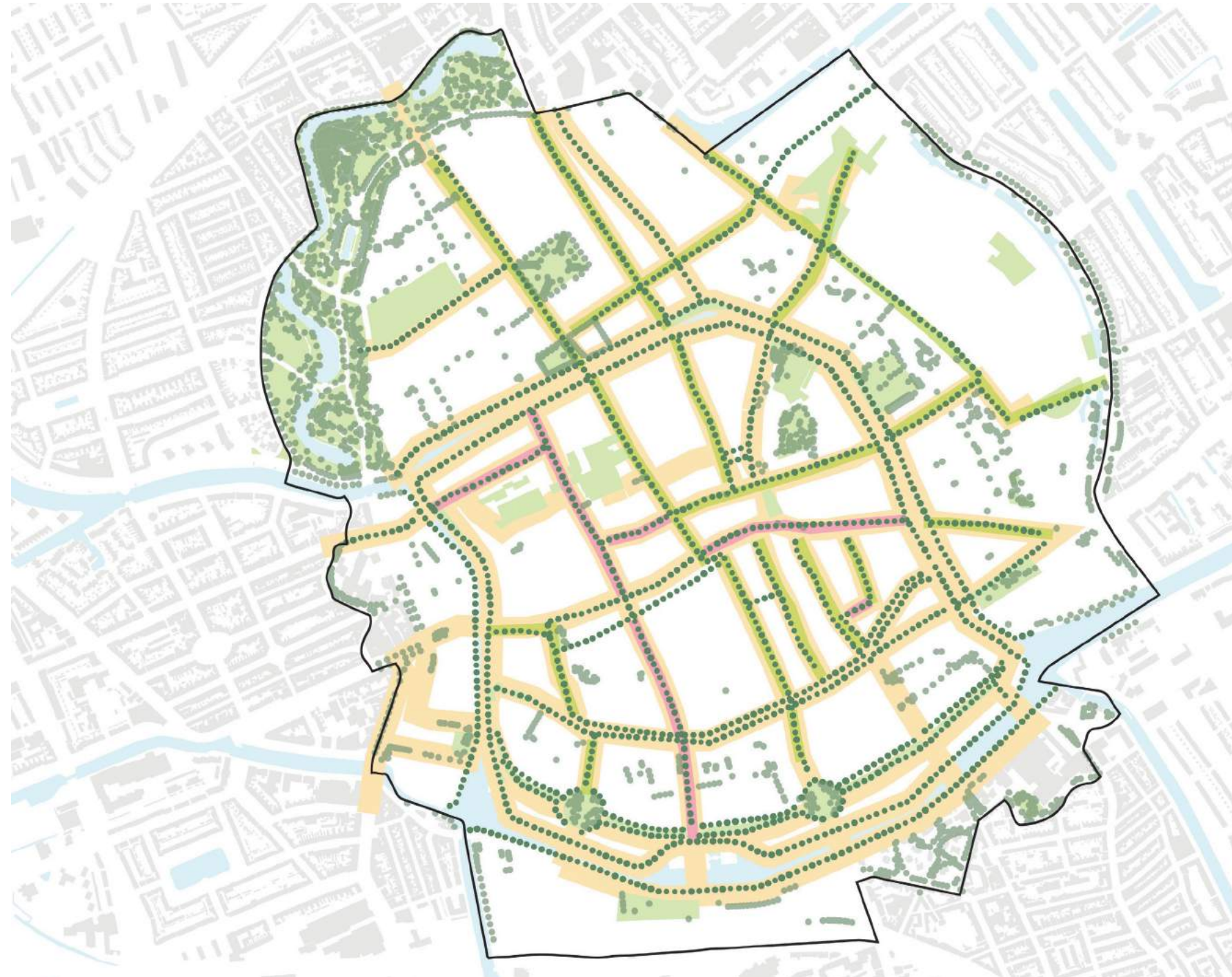

Bomen in de openbare ruimte (huidige situatie)

● Bestaande bomen

Prioritaire routes voor meer bomen en schaduw

- Koele verblijfsplekken
- Hoofd fiets- en wandelroutes
- Alternatieve schaduelementen
- Extra bomen toevoegen waar mogelijk
- Bestaande bomen

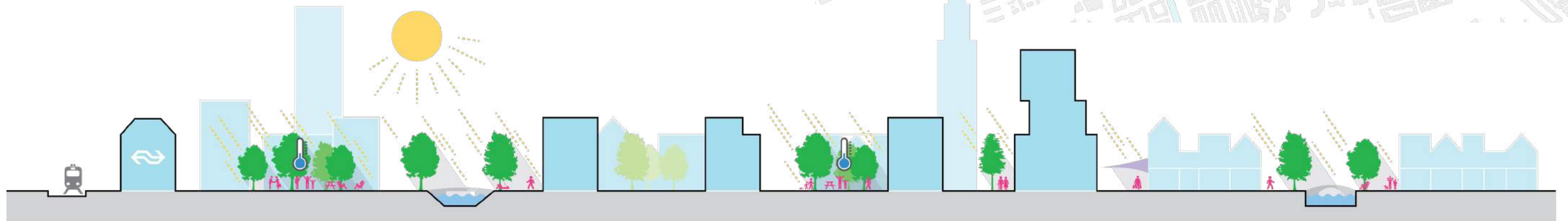
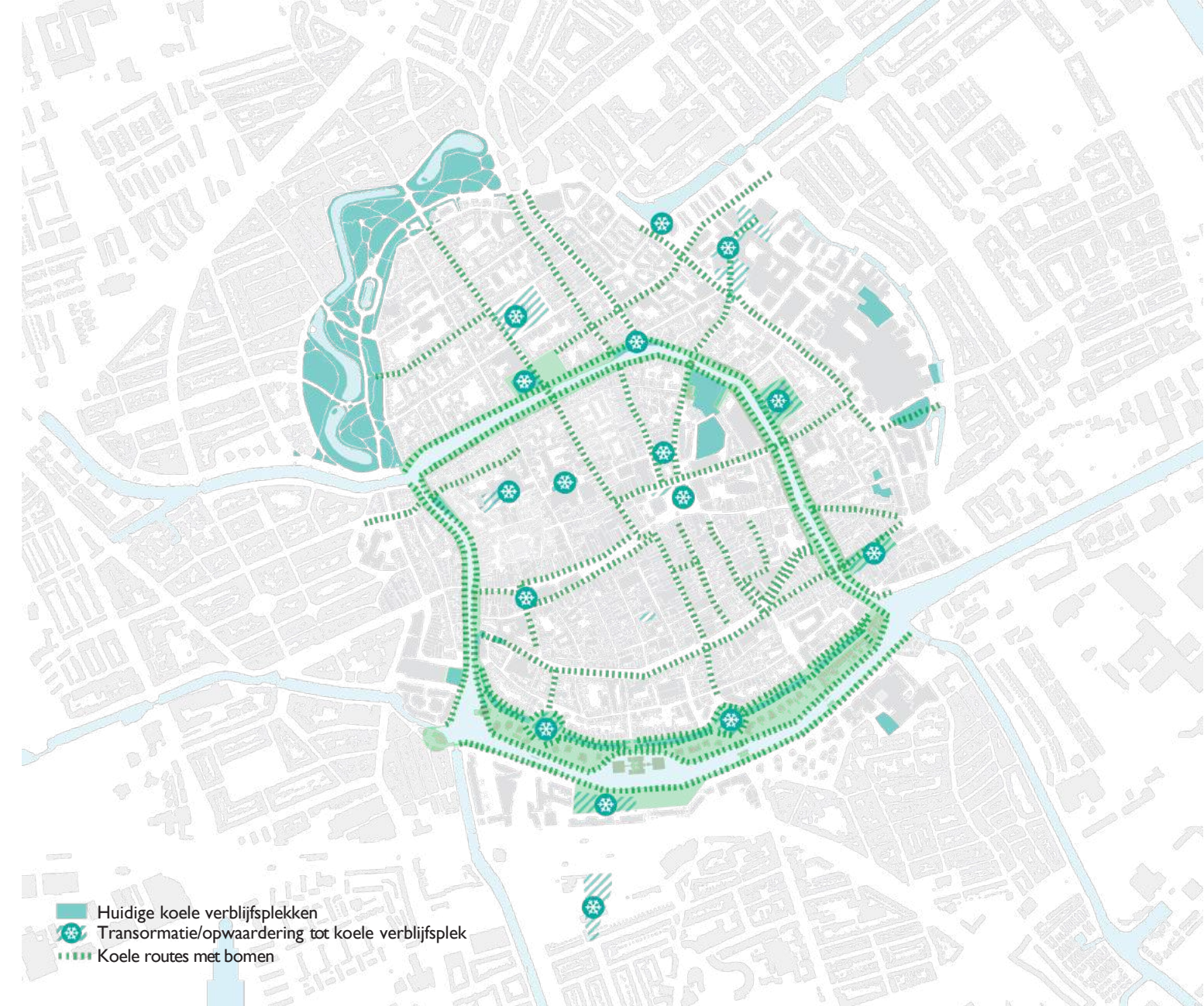
4. De klimaatadaptieve binnenstad

WAT

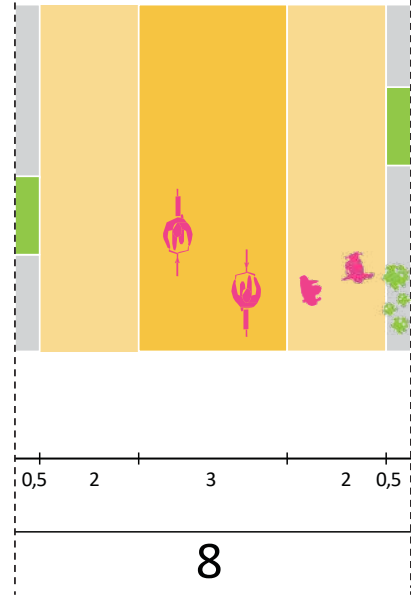
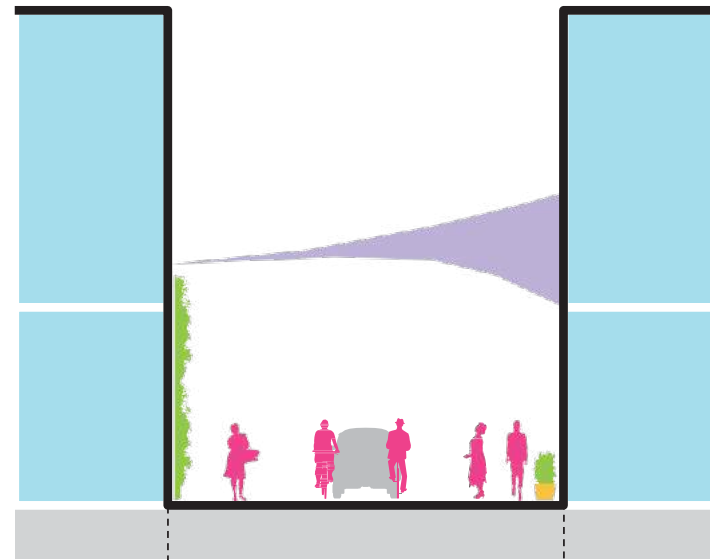
- Groene, koele routes en verblijfsplekken

HOE

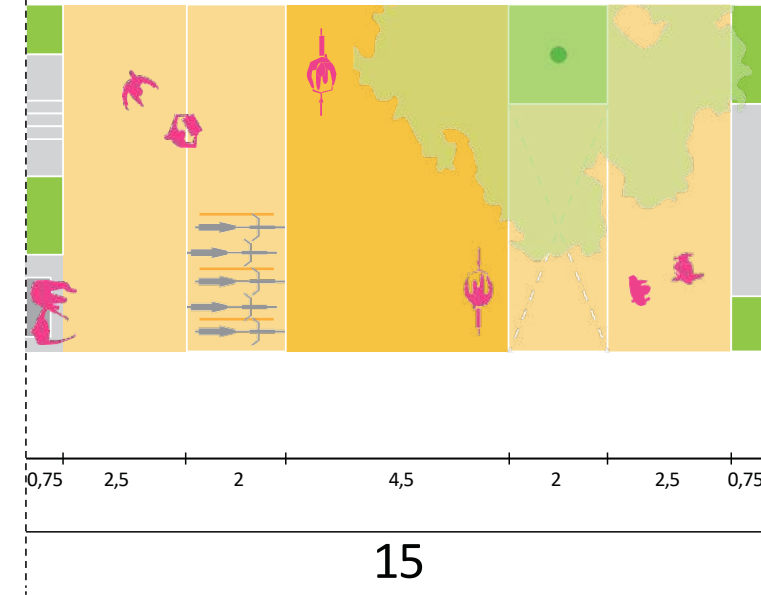
- Bomen hebben prioriteit
- Hoofdroutes voor voetgangers krijgen schaduw

Principe profielen aanloopstraten

Smalle straat

Brede straat

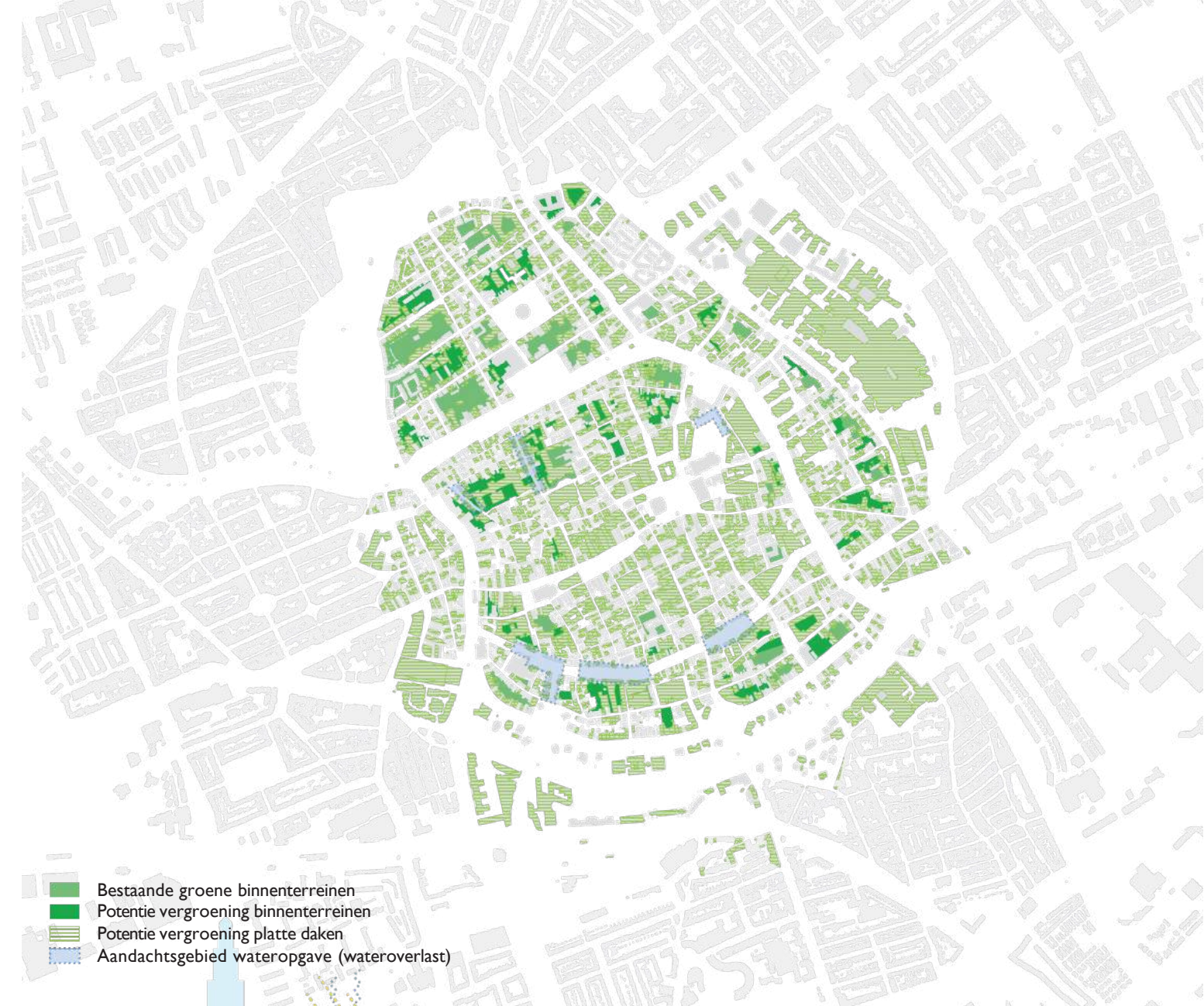
6. De groene en leefbare binnenstad

WAT

- Groen toevoegen voor klimaat, leefbaarheid, gezondheid, biodiversiteit
- Binnenterreinen ontstenen en bebouwing reduceren

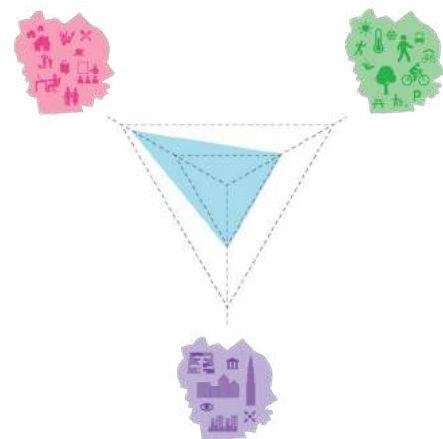
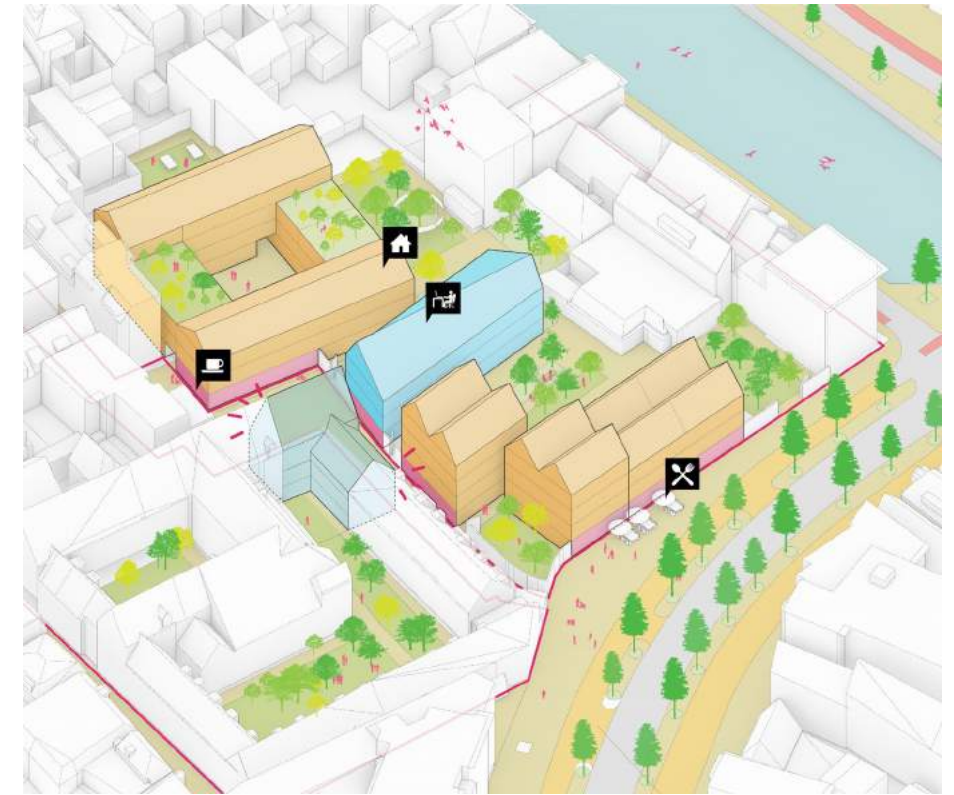
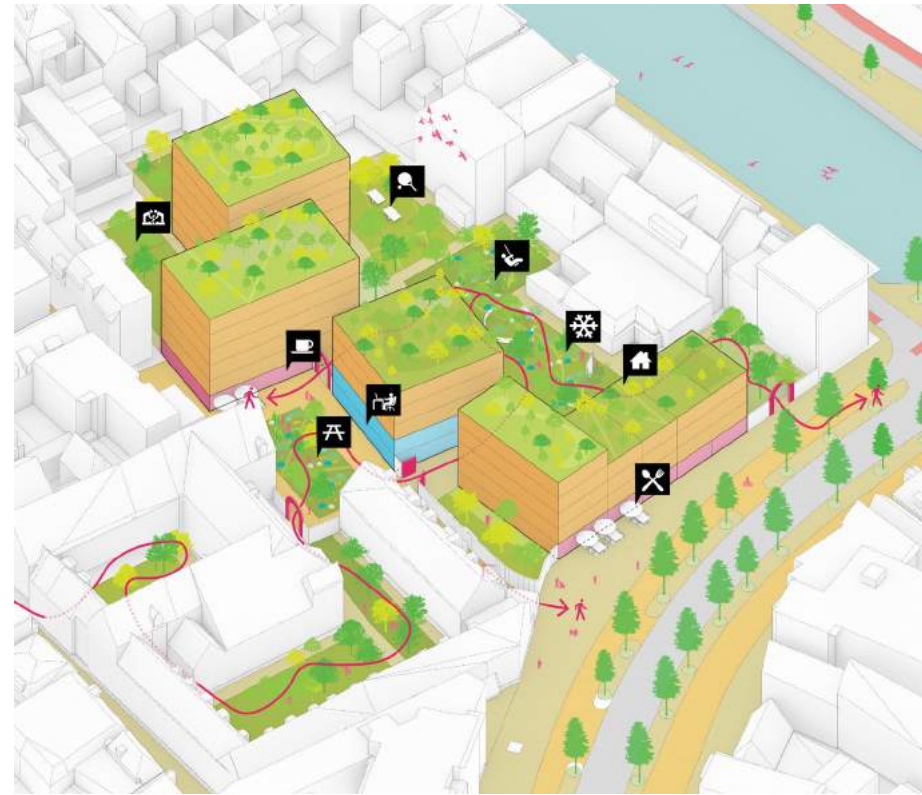
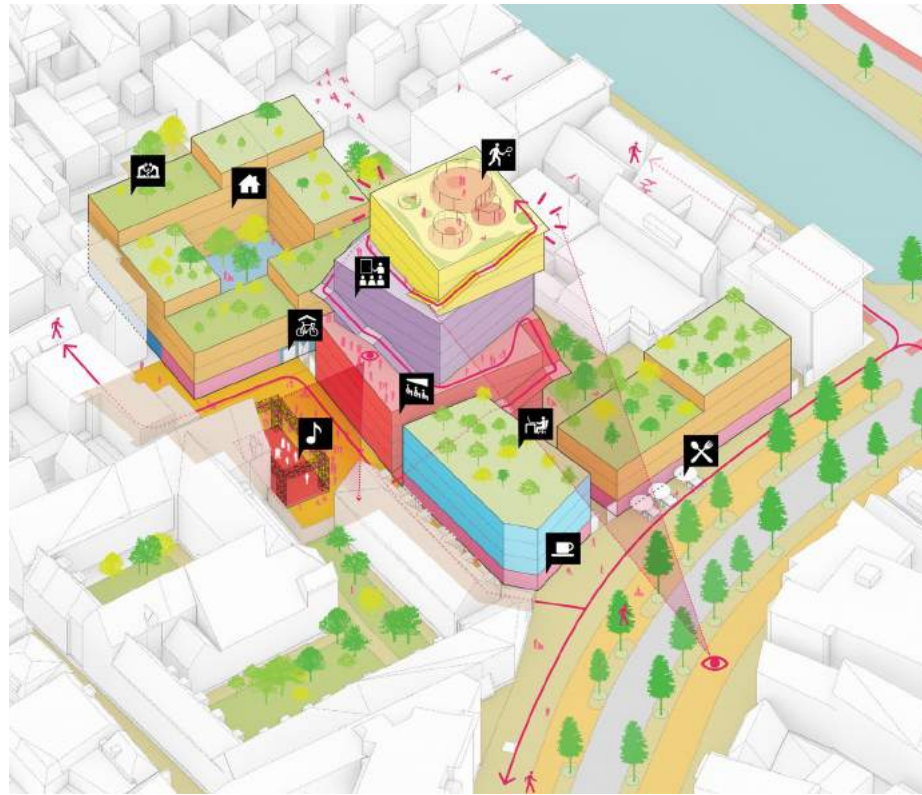
HOE

- Vergroenen bestaande daken en binnenterreinen stimuleren
- Platte daken van transformaties en nieuwe ontwikkelingen altijd groen dak
- Bij nieuwe ontwikkelingen altijd groen op maaiveld
- Water infiltreren, vertragen, bufferen

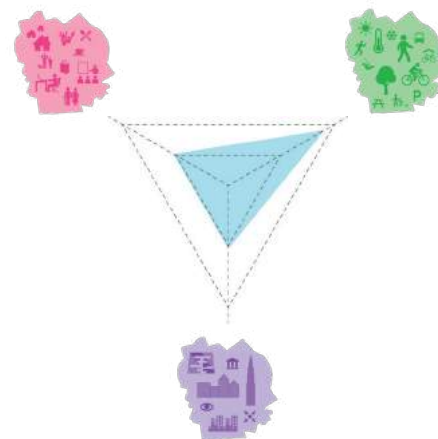

- Bestaande groene binnenterreinen
- Potentie vergroening binnenterreinen
- Potentie vergroening platte daken
- Aandachtsgebied wateropgave (wateroverlast)

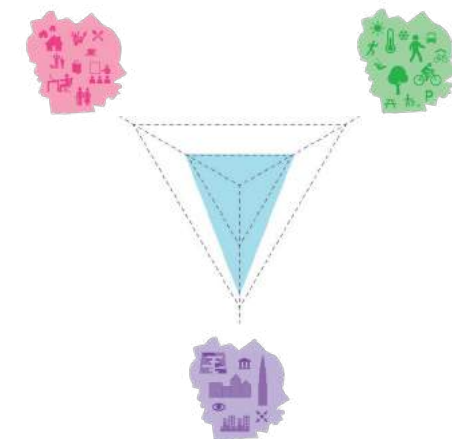
Ontwerpend onderzoek - de Casinolocatie

De binnenstad als grootstedelijk podium

De binnenstad als groene oase

De kleinschalige, historische binnenstad

8. De binnenstad krijgt meer lucht en ruimte

Levendig en gemengd programma voor stad en regio

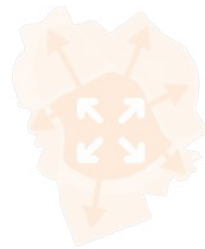
Meer ruimte voor verblijven, groen en klimaatadaptatie

Groningse schaal en ruimtelijke kwaliteit koesteren en versterken

Binnenstad en deelgebieden

1. De verruimde binnenstad

4. De klimaatadaptieve binnenstad

7. De Binnenstad met Groningse schaal en maat

Straten structuren

2. De verbonden binnenstad

5. De doorwaadbare binnenstad

8. De ver-/ontdichte binnenstad

Ontwikkelgebieden en -plekken

3. De gevarieerde binnenstad

6. De groene binnenstad

9. De eigenwijze binnenstad

Analyse van de korrelgrootte van panden in de Groninger binnenstad

- S (0-5m)
- M (5-10m)
- L (10-20m)
- XL (>20m)

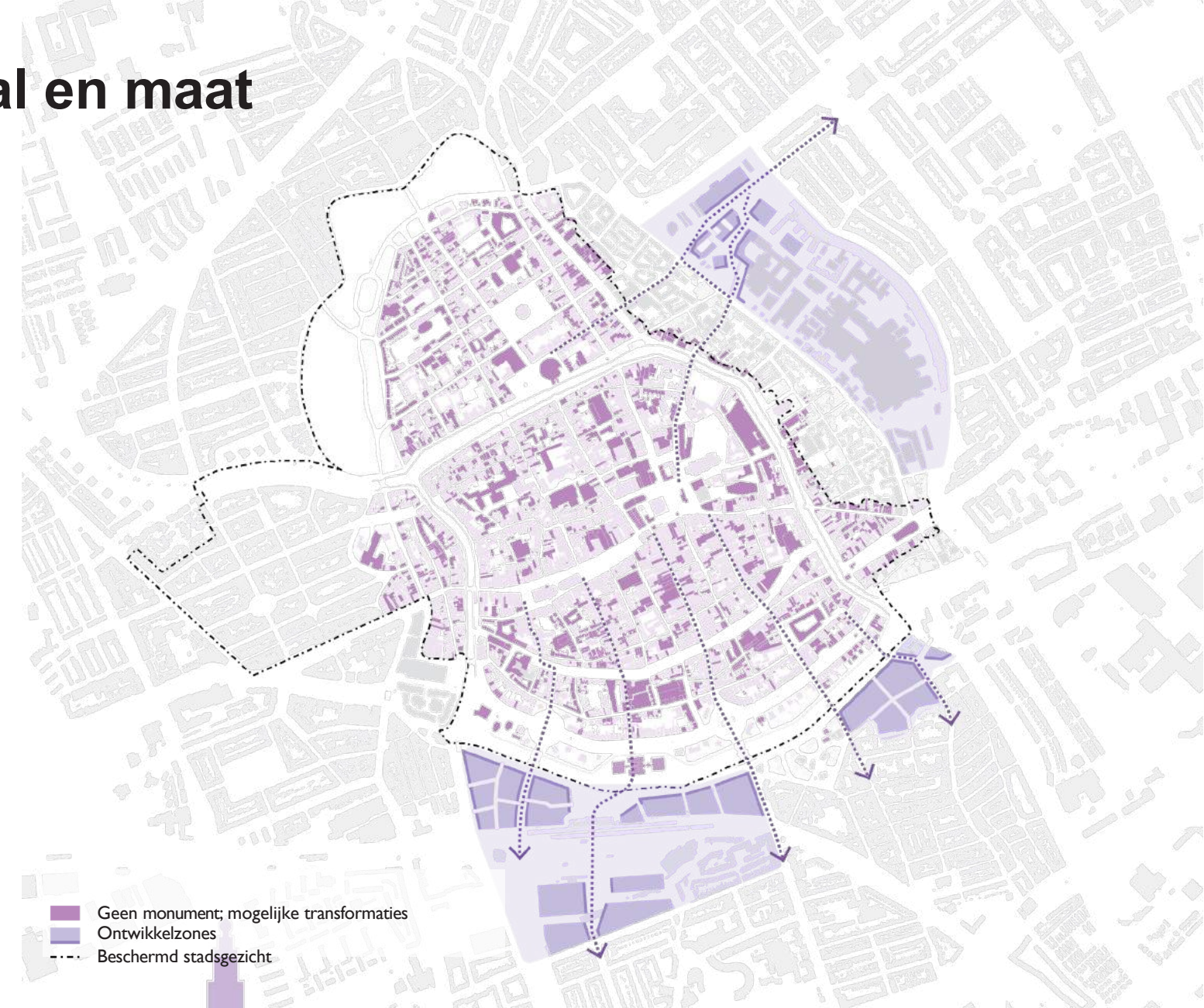
7. De Binnenstad behoudt Groningse schaal en maat

WAT

- Binnen beschermd stadsgezicht is bestaande schaal uitgangspunt
- Aandacht voor deelgebieden met een eigen karakteristiek
- Grotere ontwikkelzones (middel-) hoogbouw mogelijk

HOE

- Werken met vuistregels voor bouwen in de binnenstad
- De commissie ruimtelijke kwaliteit krijgt sterkere rol

8. De binnenstad krijgt meer lucht en ruimte

Levendig en gemengd programma voor stad en regio

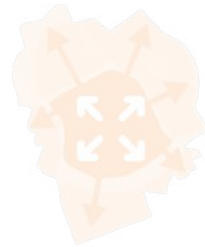
Meer ruimte voor verblijven, groen en klimaatadaptatie

Groningse schaal en ruimtelijke kwaliteit koesteren en versterken

Binnenstad en deelgebieden

1. De verruimde binnenstad

4. De klimaatadaptieve binnenstad

7. De Binnenstad met Groningse schaal en maat

Straten structuren

2. De verbonden binnenstad

5. De doorwaadbare binnenstad

8. De ver-/ontdichte binnenstad

Ontwikkelgebieden en -plekken

3. De gevarieerde binnenstad

6. De groene binnenstad

9. De eigenwijze binnenstad

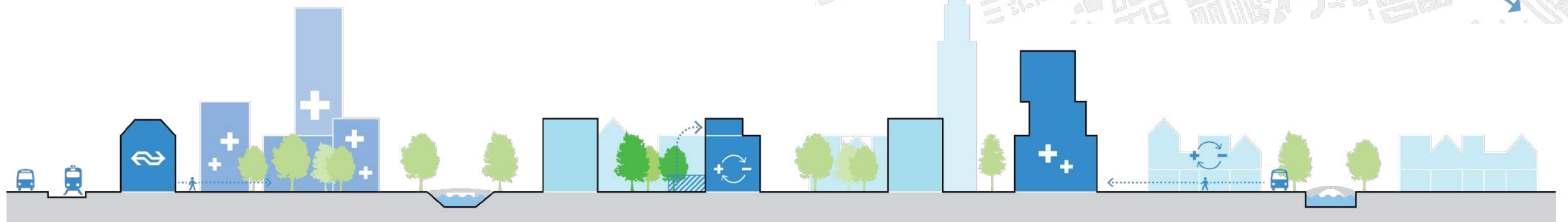
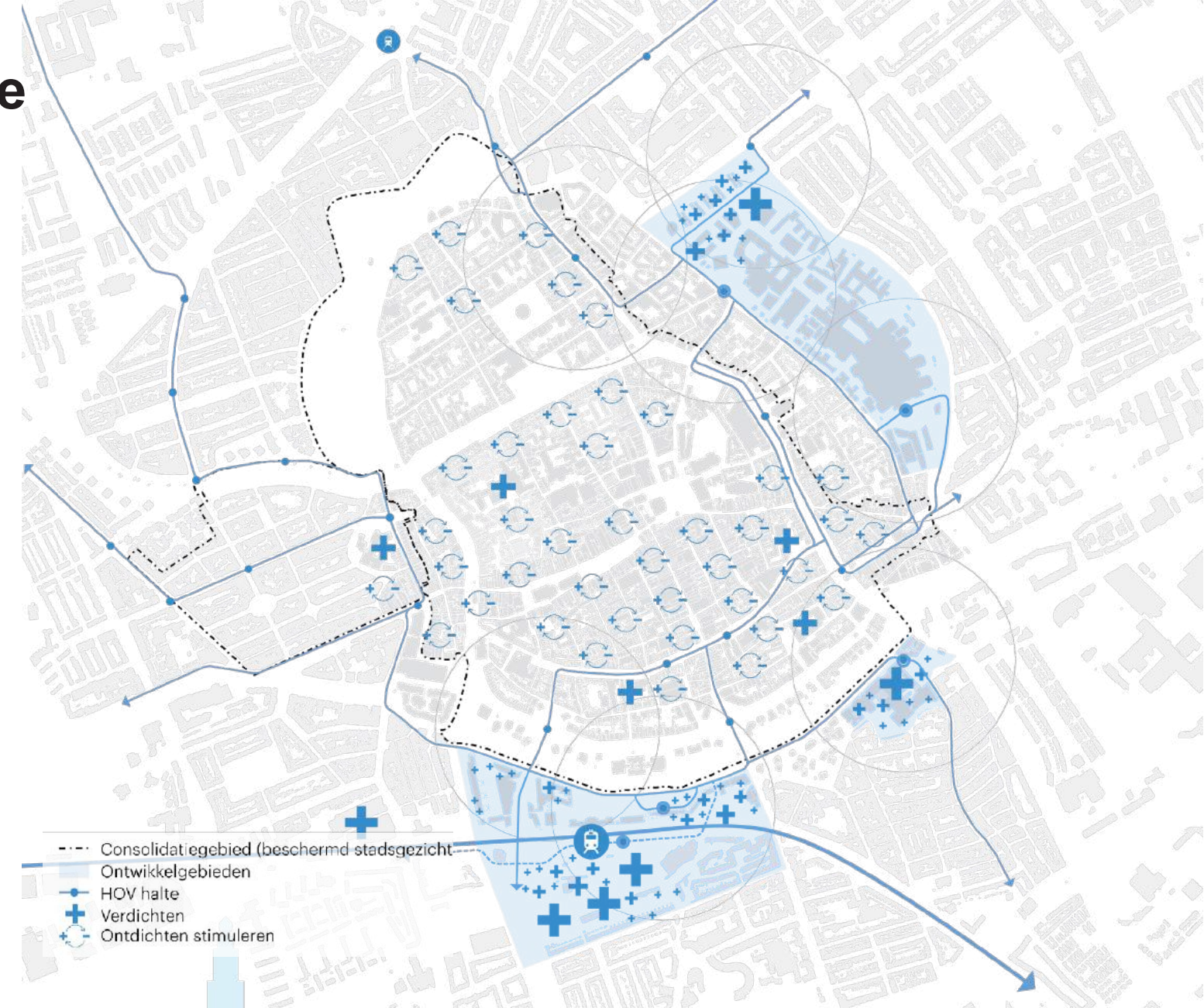
8. De binnenstad krijgt meer lucht en ruimte

WAT

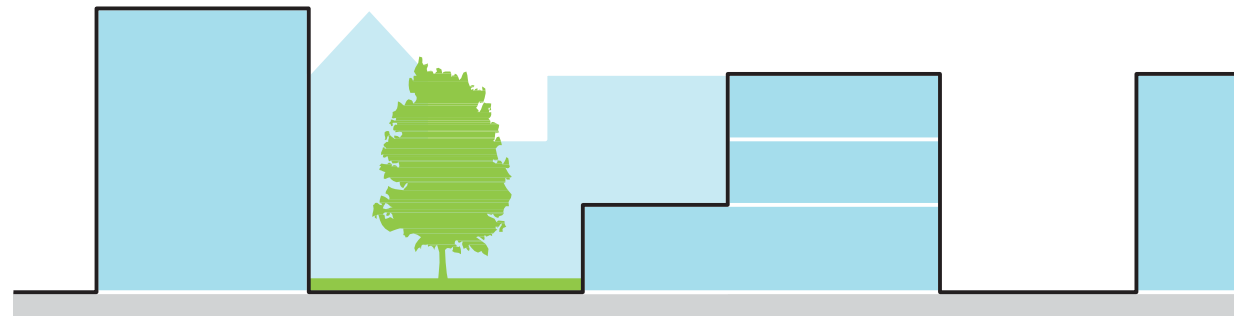
- De bestaande bebouwingsmassa blijft het uitgangspunt:
- Optoppingen of slopen en iets hogers terugbouwen zijn niet zonder meer mogelijk.

HOE

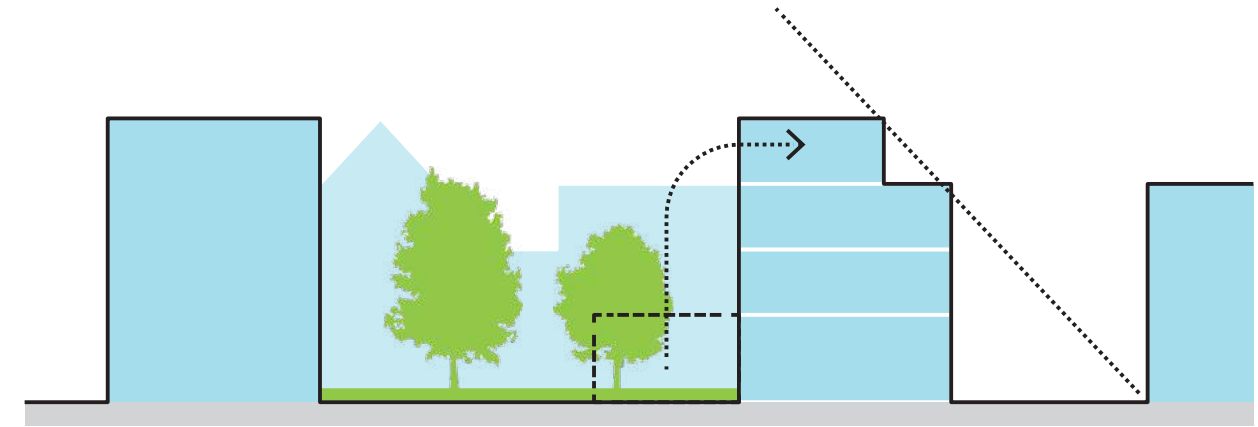
- Vastleggen van consolidatiegebieden en bepalen expansieplekken (ontwikkellocaties)
- In consolidatiegebieden geldt 'nee tenzij' voor optoppingen, slopen en/of iets hogers terugbouwen
- Vergroening en ontbouwning van binnenterreinen actief stimuleren d.m.v. gereguleerd toestaan extra stapeling = Transferable development rights

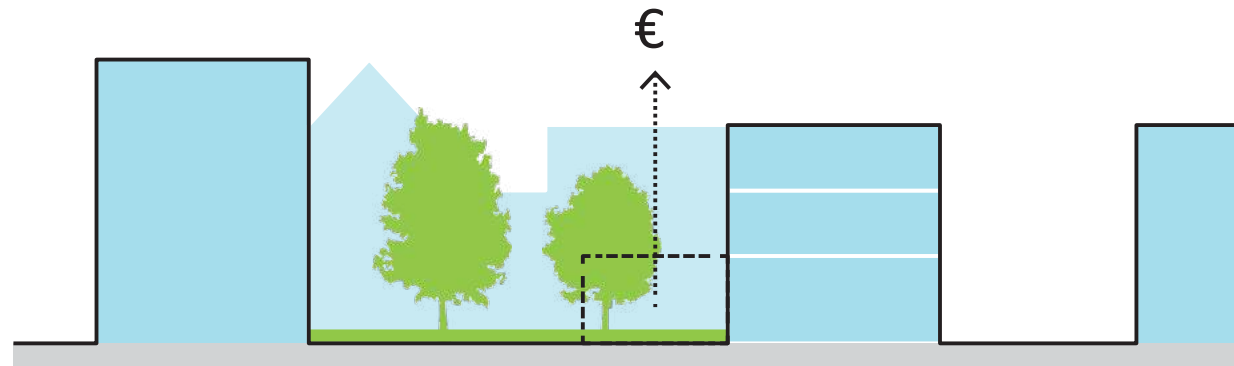
Strategie voor het ontdichten van binnenterreinen

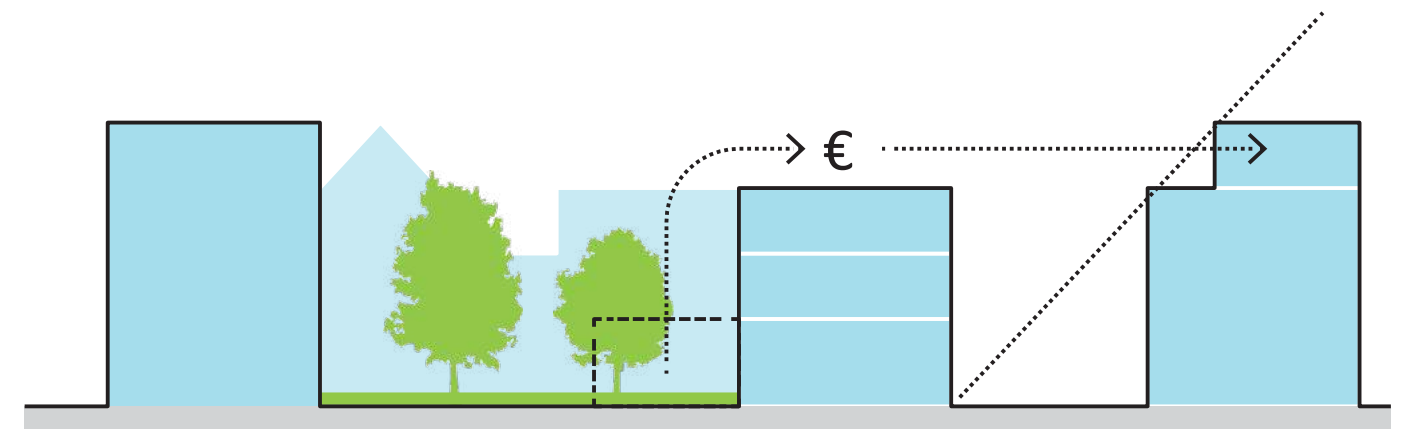
Bestaande situatie

Slopen van aanbouw in ruil voor extra bouwhoogte (binnen bouwenvelop)

Slopen van aanbouw in binnenterrein (subsidie)

Slopen van aanbouw in ruil voor extra bouwhoogte elders (binnen bouwenvelop)

In 2050...

- Optimaal verbonden met de wijken
- Minimaal 30% **platte daken vergroend**
- Minimaal 30% **binnenterreinen vergroend**
- **Auto grotendeels verdwenen** uit de binnenstad
- **Diepenring** verder vergroend en optimaal voor fiets ingericht
- Deel kamerverhuurpanden omgezet in **grotere woningen** voor andere doelgroepen
- **Nieuwe woningen** in ontwikkelgebieden voor ouderen, gezinnen, politiemensen, onderwijzers, etc.

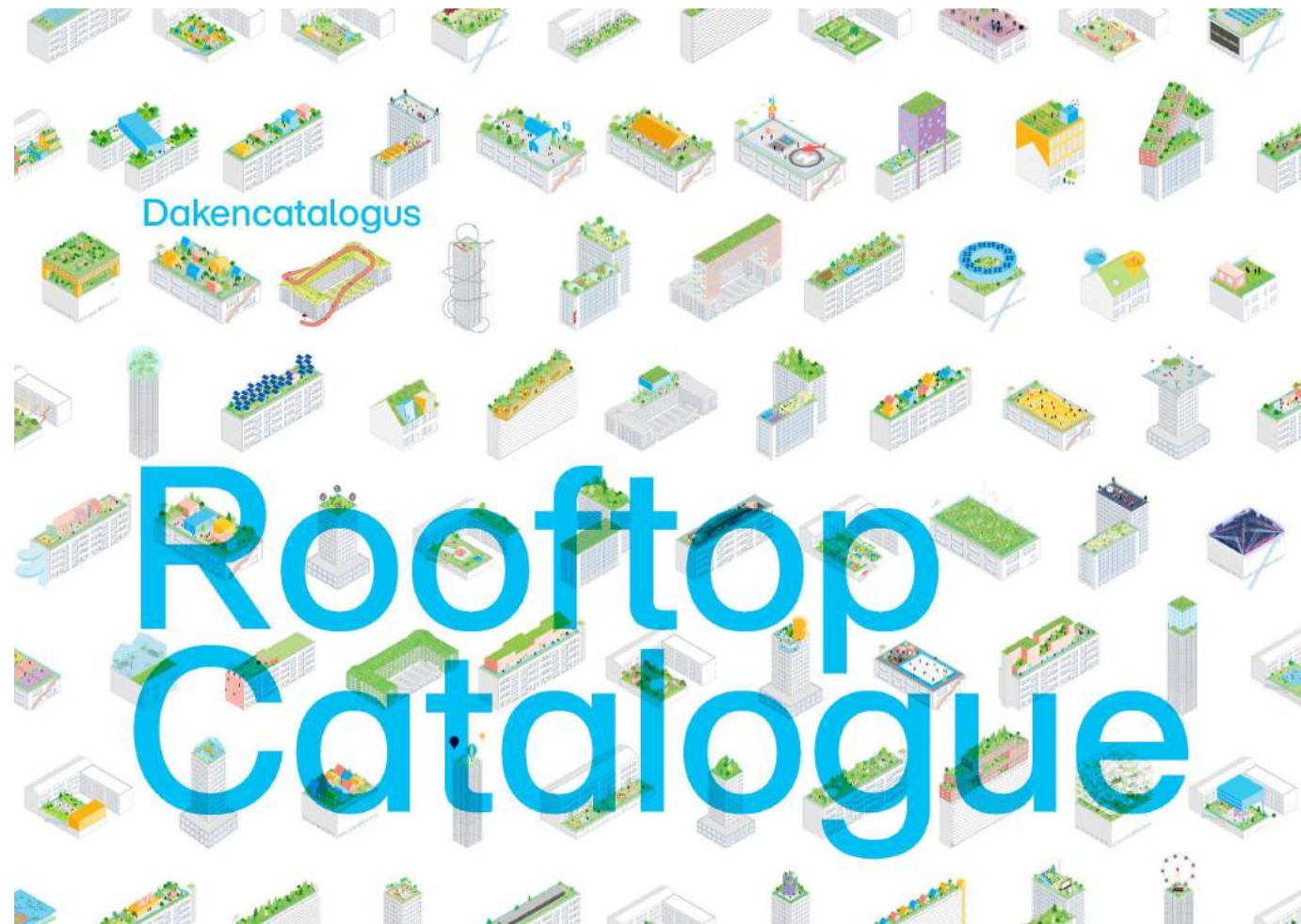
- **Gebouwde fietsenstallingen** aan rand voetgangergebied
- **Alternatieve (door)fietsroutes**
- Meer gebieden en straten met **eigen kleuring**; onderwijscampussen en aanloopstraten
- **Nieuwe hoofdstation**
- Binnenstadscampus naar **een groen, gemengd, doorwaadbaar** en karakteristiek
- Bouwen **circulair en natuur-inclusief**.
- Door diverse ontwikkellocaties **opleving van achtergebleven stukken** binnenstad

Hoe kunnen we data en ontwerp
onderzoek nog meer inzetten voor
leefbare steden en regio's?

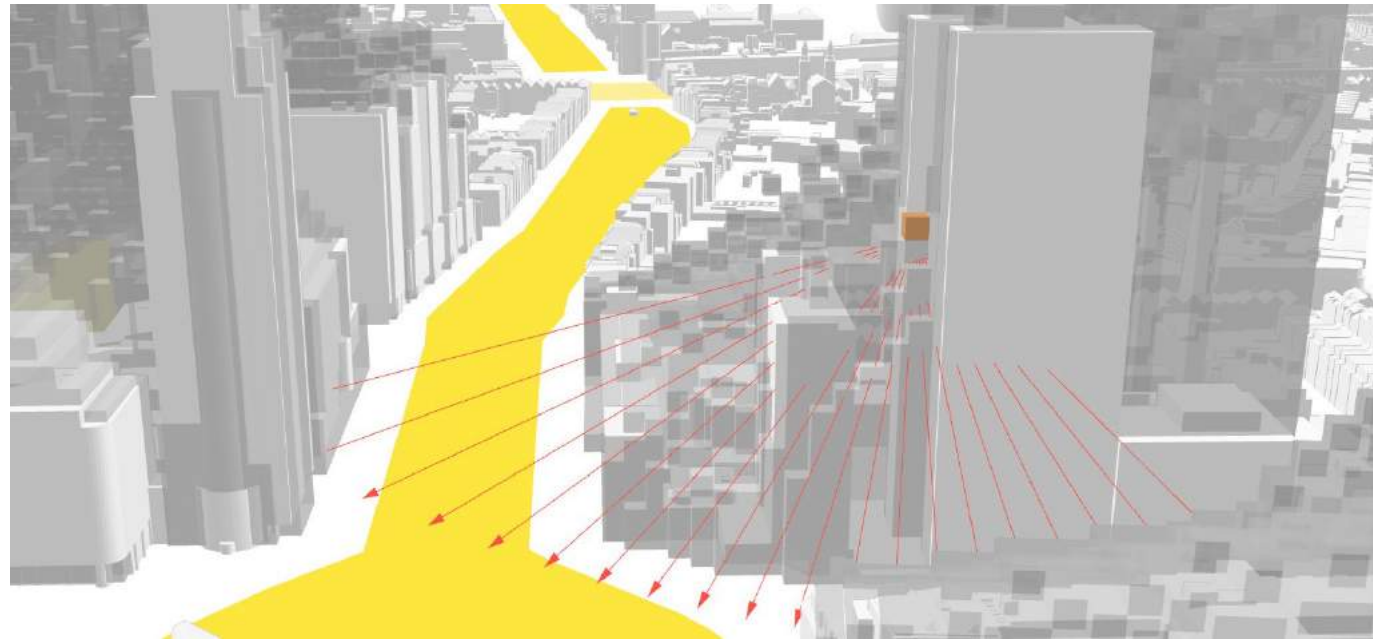
RoofScape Rotterdam

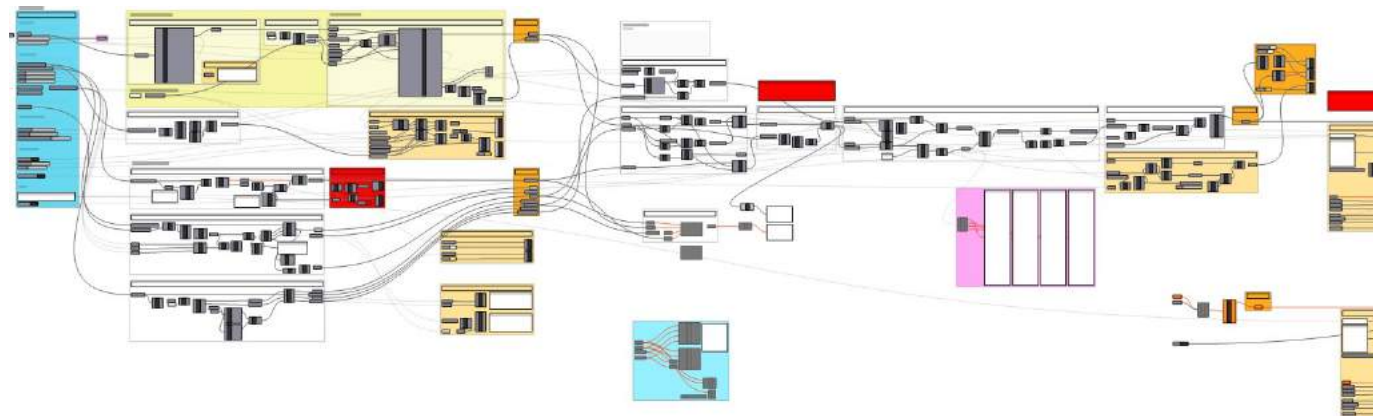
Dakencatalogus

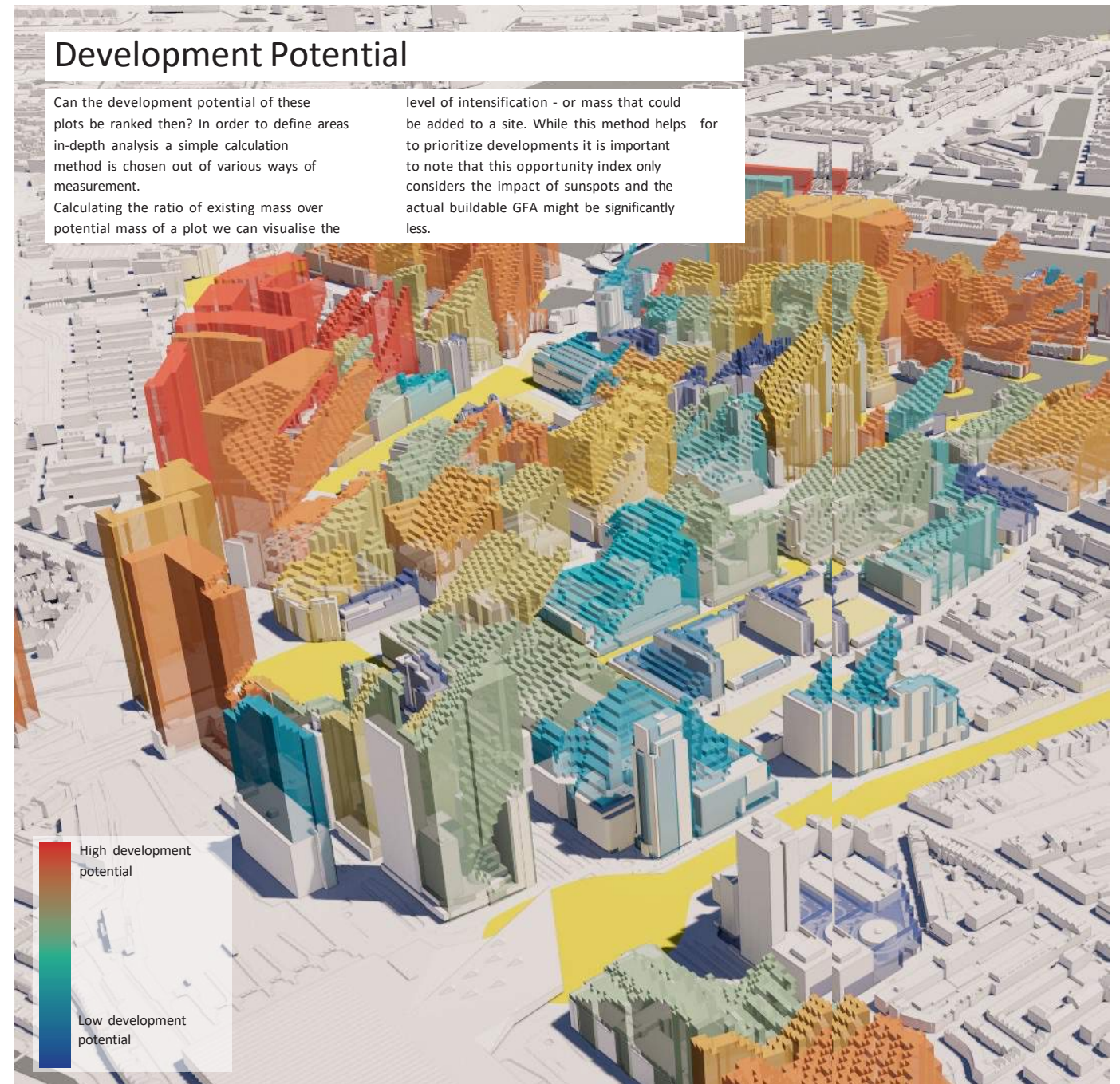
SolarScape Rotterdam

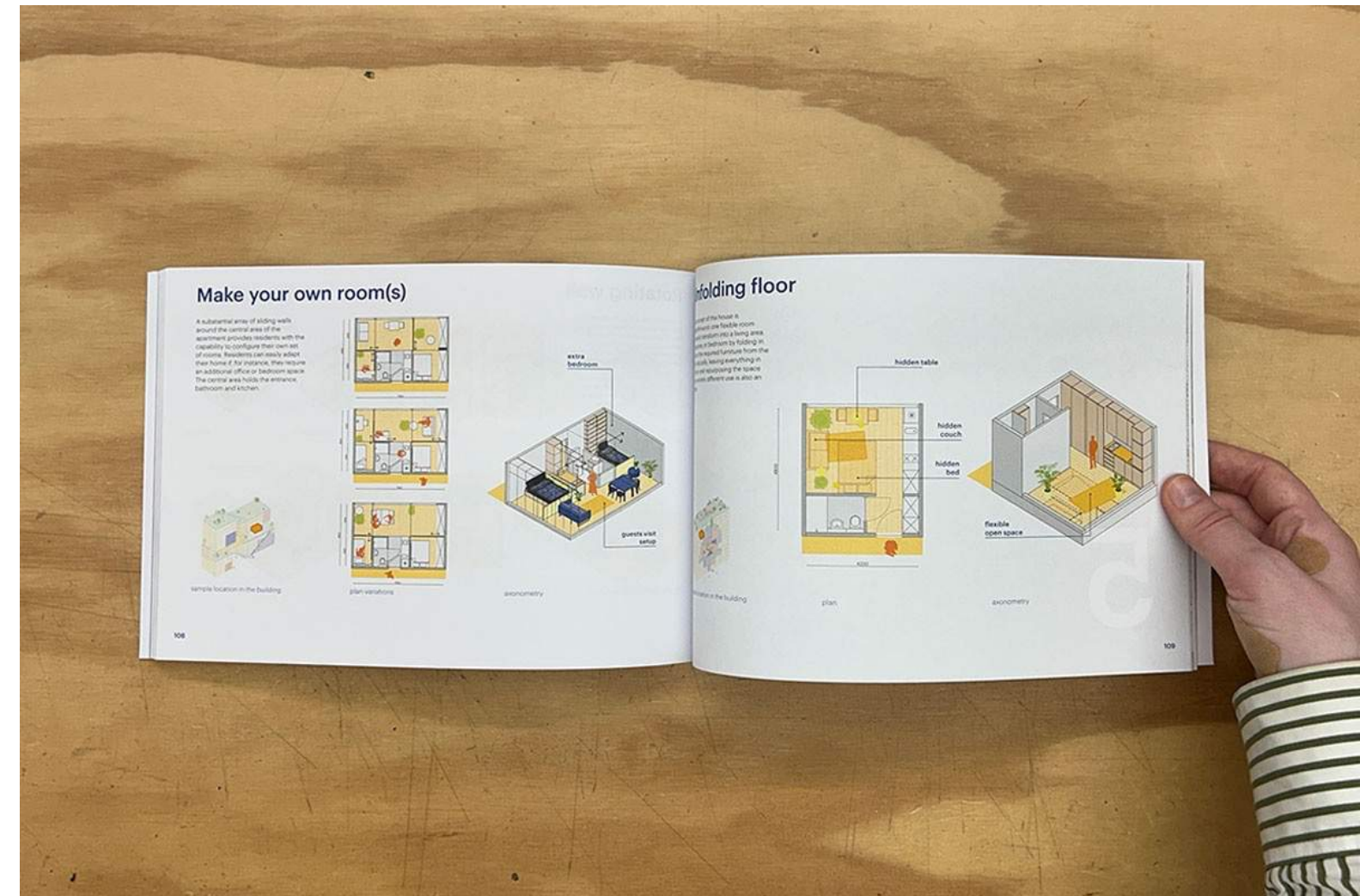
2020: The virtual model of Rotterdam, Source: <https://www.3drotterdam.nl/>

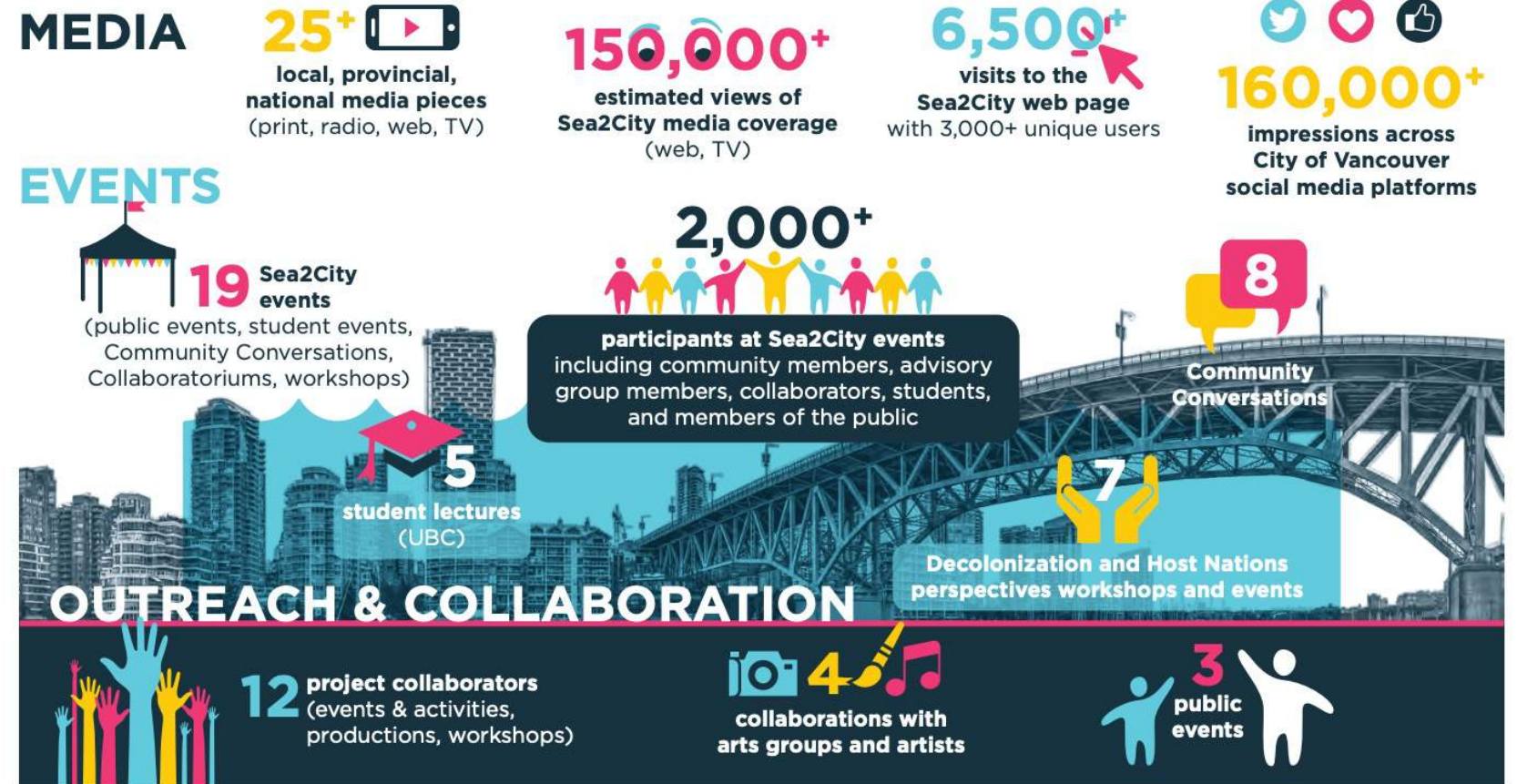
Excerpt of the simulation and visualisation algorithm in Grasshopper3D

Aandacht voor wooncollectieven en betaalbare woonvormen

Sea2City Vancouver: bewonersparticipatie bij belangrijke transitie

Sea2City Design Challenge - Project Report | 73

Figure 3: Sea2City Design Challenge engagement reach

Figure 4: From left to right: Herring Day, Town Choir Theatre Replacement project, Project Findings report cover

Dorpsbouwmeester Overschild: bewonersparticipatie bij herbouwopgave

M
V
R
D
V

zijn er vragen?